

HET BUURTHUIS VAN DE TOEKOMST

VORMGEGEVEN OP
VOETBALVERENIGING DUINDORP S.V.

IN DE WIJK DUINDORP EN OMGEVING

Onderzoeks- en adviesrapport

Hoe kan voetbalvereniging Duindorp S.V. in de wijk Duindorp en omgeving het Buurthuis van de Toekomst vormgeven?

Afstudeerscriptie

Naam: Anne van Dijk
Studentnummer: 09040668
Opleiding: Culturele Maatschappelijke Vorming (CMV)
School: De Haagse Hogeschool
Academie: Sociale Professions
Studiejaar: 2012-2013
Onderwerp scriptie: Het Buurthuis van de Toekomst

Docent-begeleider: Rudy van den Hoven
Docent-beoordelaar: José Kouwenhoven
Opdrachtgever: Voorzitter Duindorp S.V. Ronald Kaffa
Datum: 6 juni 2013

Krantenkoppen

Bron: (Haags Nieuwsblad, 2012).

Buurt moet
het voortaan
zelf doen

Bron: (Dirks en Huisman, 2013).

Bezuinigingen buurthuizen

Bron: (Dirks en Huisman, 2013).

Van buurthuis naar sociale onderneming

Bron: (Karimi, 2013).

De gemeente
heeft online
Marktplaats
Buurthuis van
de Toekomst
opgericht

Bron: (Stadskrant, 2013).

met dit gebouw meer
dan alleen een sportvereniging

Bron: (Haag West Nieuws, 2013).

Eén Ans
is niet
genoeg

Bron: (Dirks en Huisman, 2013).

Dorps- en buurthuizen in Nederland verdwijnen in rap tempo. Gezocht: daadkrachtige vrijwilligers die deze voorziening voor sociale buurtcontacten, hulp en cursussen willen voortzetten. Oh ja, en ook nog een beetje overheidssteun.

Bron: (Karimi, 2013).

Voorwoord

De bachelorproef ‘Het Buurthuis van de Toekomst’ heb ik geschreven voor het afstuderen van de opleiding Culturele Maatschappelijke Vorming aan De Haagse Hogeschool. De afgelopen drie jaar heb ik stage gelopen in het welzijnswerk dat gaandeweg aan het veranderen is door de bezuinigingen en de ontwikkelingen in de samenleving. In Den Haag zijn er 22 club- en buurthuizen van de 60 gesloten door een afname van de gebruikers en de bezuinigingen. Dat bracht mij op een andere oriëntatie voor het toekomstige beroep en vorig jaar raakte ik bekend met het concept van het Buurthuis van de Toekomst. Mij werd geadviseerd om contact op te nemen met voetbalvereniging Duindorp S.V., omdat zij ook bezig waren met het idee van het Buurthuis van de Toekomst. Dat heeft geleid tot deze bachelorproef.

Volgens Jos van der Lans, cultuurpsycholoog/ journalist en publicist, heeft de verzorgingsstaat de burgers onteigend op verschillende levensterreinen. De burgers liepen vast in een beheersingscultuur van controle vanuit beleid, politiek en overheid. De opkomende participatiemaatschappij wordt gekenmerkt door de roep naar zelforganisatie, ruimte voor eigen initiatief en verantwoordelijkheid. Er is belangstelling voor vernieuwing en initiatieven, die de zeggenschap weer terug kunnen geven waardoor binding door bruggenbouwers kan ontstaan. Deze bruggenbouwers zitten op nieuwe plekken, waar de systeemwereld menselijk wordt. Op de nieuwe plekken kunnen de burgers zich deze zeggenschap toeëigenen en kunnen lokale overheden onder de mensen komen. Op deze plekken kunnen de talenten en verantwoordelijkheden van burgers vorm krijgen. Het is een beweging van onderop, waar de leefwereld de basis is voor de institutionele wereld (Lans, 2011). Het Buurthuis van de Toekomst is een nieuwe plek, waar de burgers en de buurt het voortaan zelf gaan doen. In de bachelorproef heb ik onderzoek gedaan hoe voetbalvereniging Duindorp S.V. een Buurthuis van de Toekomst kan vormgeven, waarbij aandacht is geschonken aan de voorwaarden, functies en mogelijke samenwerkingspartners.

De bachelorproef is mede mogelijk gemaakt door de interessante uitwisselingen en tips van mijn docent-begeleider Rudy van den Hoven en docent-beoordelaar José Kouwenhoven. Ook wil ik de voorzitter Ronald Kaffa van voetbalvereniging Duindorp S.V. bedanken voor de openheid, creativiteit en zijn ambitie om de maatschappelijke rol van de voetbalvereniging te vergroten. Daarnaast heb ik veel gehad aan de verschillende interviews, waardoor het perspectief verruimd kon worden. Ook wil ik mijn dank uiten naar familie, vriend en vrienden, met wie ik de ervaringen heb gedeeld en die er voor mij zijn geweest in deze drukke tijd.

Anne van Dijk
Den Haag, juni 2013

Inhoudsopgave

Samenvatting		7
1.	Inleiding	8
1.1	Opdrachtgever voetbalvereniging Duindorp S.V.	8
1.2	Opzet en uitvoering van het onderzoek	10
1.2.1	Aanleiding: ontwikkelingen in het overheidsbeleid	10
1.2.2	Buurthuis van de Toekomst	11
1.3	Probleemstelling	12
1.4	Doelstelling	12
1.5	Onderzoeksvraag	12
1.6	Onderzoeksmethode/ gehanteerde werkwijze	13
2.	Duindorp en omgeving in beeld	15
2.1	Inleiding Scheveningen en Duindorp	15
2.2	Fysiek	16
2.2.1	Herstructurering	16
2.3	Bevolkingssamenstelling	17
2.3.1	Gezinssamenstelling	17
2.3.2	Inkomenssituatie	18
2.3.3	Opleidingsniveau	18
2.4	Leefbaarheid	18
2.4.1	Voorzieningen Duindorp	18
2.5	Bewonersparticipatie	19
2.6	Vogelwijk	20
2.7	Conclusie	21
3.	Het Buurthuis van de Toekomst	22
3.1	Context: de ontwikkelingen van het gemeentelijk beleid	22
3.1.1	Stand van zaken	23
3.2	Definitie en functies van het Buurthuis van de Toekomst	23
3.2.1	Multifunctioneel medegebruik	24
3.2.2	Wijkfunctie	24
3.3	Sportverenigingen en Buurthuis van de Toekomst	25
3.4	Good practices en relevante initiatieven	25
3.4.1	Landelijk	25
3.4.2	Rotterdam	26
3.4.3	Good practices in Den Haag en internationaal	27
3.4.3.1	The Hungry Mind en internationaal	27
3.4.3.2	Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond	28
3.4.3.3	Voetbalvereniging DUNO	28
3.5	Conclusie	30
4.	Bevindingen	32
4.1	Andere spelers in het veld	32
4.1.1	Trefpunt Welzijn Scheveningen	32
4.1.2	Stichting Boog	33
4.1.3	Voetbalvereniging SVV Scheveningen	34

4.2	Functies en (maatschappelijke/) activiteiten Duindorp S.V.	34
4.2.1	Wijkfunctie	34
4.2.2	Ouderen	35
4.2.3	Jongeren en jongerenwerk	35
4.2.4	Scholen en naschoolse sportieve opvang	36
4.2.5	Bijzondere doelgroepen	36
4.2.6	Mogelijke samenwerkingspartners	37
4.3	Een andere weg inslaan	38
4.4	Aandachtspunten voor voetbalvereniging Duindorp S.V.	38
4.5	Conclusie	39
5.	Eindconclusie en aanbevelingen	41
5.1	Functies en voorwaarden	41
5.2	Functies en (maatschappelijke/) activiteiten	42
5.3	Mogelijke samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties	43
5.4	Een gezonde mix creëren tussen Duindorp en omgeving	43
5.5	De rol van professionals en vrijwilligers	44
5.6	Nabeschouwing	44
5.7	Stappenplan	45
5.8	Overige adviezen	47
5.8.1	Gezonde mix	47
5.8.2	Verjonging	47
5.9	In andere werksituaties en het vernieuwende karakter	48
6.	Discussie	49
6.1	Geldigheid en betrouwbaarheid	49
6.2	Vervolgonderzoek	50
	Literatuurlijst	51
	Bijlage 1: Randvoorwaarden IAS-subsidie	55
	Bijlage 2: Interviews	57

Samenvatting

Onderzoeksopzet en probleemstelling

In het kwalitatief praktijkgericht onderzoek is een analyse gemaakt van het gemeentelijk beleid van Den Haag en bevindingen elders met betrekking tot het onderwerp 'Het Buurthuis van de Toekomst'. Daarnaast zijn er 14 face to face ondervragingen gehouden. De onderzoeksvraag is: *Hoe kan voetbalvereniging Duindorp S.V. in de wijk Duindorp en omgeving het Buurthuis van de Toekomst vormgeven?*

Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil aansluiten bij het nieuwe beleid en de mogelijkheden die dit biedt voor sportverenigingen. Duindorp S.V. wil graag het Buurthuis van de Toekomst vormgeven en zijn maatschappelijke betrokkenheid vergroten. Om hiervoor in aanmerking te komen gelden er voorwaarden vanuit het gemeentelijk beleid van Den Haag, waardoor Duindorp S.V. invulling kan geven aan de functies in het Buurthuis van de Toekomst. Duindorp S.V. is op zoek naar mogelijkheden om het clubgebouw open te stellen voor de buurt, activiteiten en vrijwilligers.

Hoofdstuk 1 Inleiding. In Den Haag zijn 22 van de 60 welzijnsaccommodaties door de bezuinigingen gesloten. De gemeente Den Haag heeft ervoor gekozen om te bezuinigen op bestaande welzijnsaccommodatie en investeringsgelden beschikbaar te stellen voor multifunctionele accommodaties. Het Buurthuis van de Toekomst zal op andere plaatsen vorm krijgen, waarbij gedacht kan worden aan een sportvereniging, die zich verbreedt met nieuwe groepen en maatschappelijke activiteiten.

Hoofdstuk 2 Duindorp en omgeving in beeld. Duindorp S.V. wil een sterkere binding met de wijk Duindorp en een gezonde mix creëren met andere wijken zoals de Vogelwijk, dat grenst aan de voetbalvereniging. Duindorp heeft een dorps karakter en heeft een vrij jonge bevolking, waarvan bijna eenderde vrijwilligerswerk verricht. Ook kent de wijk rijke voorzieningen en viert zijn 100-jarig bestaan in 2015. De Vogelwijk is een ruim opgezette wijk met luxe woningen en kent veel scholen en sportfaciliteiten. Duindorp S.V. zal rekening moeten houden met verschillende culturen en belangen in Duindorp en de Vogelwijk.

Hoofdstuk 3 Buurthuis van de Toekomst. Het Buurthuis van de Toekomst past in de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij. Het beleid verwacht dat burgers zich inzetten voor de ander, buurt of vereniging. Een vitale sportvereniging, die voldoet aan de voorwaarden kan ervoor kiezen om een Buurthuis van de Toekomst te worden. Een accommodatie kan als Buurthuis van de Toekomst worden aangemerkt door de functies: multifunctioneel medegebruik en wijkfunctie. Binnen de maatschappelijke functies kan de sportvereniging hieraan zelf invulling geven. Er bestaan al Buurthuizen van de Toekomst, die als good practices kunnen dienen.

Hoofdstuk 4 Bevindingen. Duindorp S.V. kan in het Buurthuis van de Toekomst een wijkfunctie vervullen en een kans is weggelegd bij het jongerenwerk. Duindorp S.V. kan in samenwerking met scholen, het jongerenwerk en Welzijn Scheveningen pakketten voor jongeren en het onderwijs samenstellen. Dit biedt kansen om de bekendheid te vergroten. Ook kan Duindorp S.V. een andere koers varen en zich richten op bijzondere doelgroepen, waarbij maatschappelijke organisaties gaan samenwerken en gebruiken maken van de accommodatie van Duindorp S.V.

Hoofdstuk 5 Eindconclusie en aanbevelingen. Als Duindorp S.V. een Buurthuis van de Toekomst wil vormgeven, zal de vitaliteit verder ontwikkeld moeten worden en daarvoor wordt het stappenplan aanbevolen dat uit zeven onderdelen bestaat.

1 Inleiding

In de inleiding wordt de opdracht en opdrachtgever van de bachelorproef beschreven. Zo wordt kennis gemaakt met voetbalvereniging Duindorp S.V., die graag de mogelijkheden wil onderzoeken om een Buurthuis van de Toekomst te worden. In de aanleiding komt naar voren dat er een ontwikkeling gaande is van een terugtrekkende overheid en actief burgerschap, waarbij de bal bij de burger komt te liggen. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo), die beoogt dat iedereen ‘meedoet’ in de samenleving heeft geleid tot een omslag in het denken en een herverdeling tussen de verantwoordelijkheden van de centrale en lokale overheid. De uitgangspunten van de gemeente Den Haag worden evenals het concept van het Buurthuis van Toekomst uiteengezet. Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil inspelen op deze ontwikkelingen in het beleid, die mogelijkheden bieden voor sportverenigingen. Vervolgens worden het doel, de onderzoeksvraag en deelvragen beschreven. Tenslotte wordt de onderzoeksmethode/ gehanteerde werkwijze beschreven.

1.1 Opdrachtgever voetbalvereniging Duindorp S.V.

Voetbalvereniging Duindorp S.V. is opgericht op 15 augustus 1950. Het doel is het beoefenen en bevorderen van de voetbalsport. De motto's van de voetbalvereniging Duindorp S.V. zijn plezier maken en sporten, presteren is minder belangrijk. Voetbalvereniging Duindorp S.V. is gelegen aan de Houtrustlaan 1 in Den Haag en is een volksvereniging, die bestaat uit ongeveer driehonderd leden. Er zijn ongeveer vijftig vrijwilligers en dat is relatief veel, namelijk 16,7% van de driehonderd leden. De voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V., tevens opdrachtgever van het onderzoek is Ronald Kaffa. De voetbalvereniging ligt in stadsdeel Segbroek en grenst aan de Vogelwijk. Het merendeel van de leden komt uit stadsdeel Scheveningen en in het bijzonder de wijk Duindorp. Van de leden komt oorspronkelijk 90% uit Duindorp en 70% van de leden is woonachtig in Duindorp (Voorzitter Duindorp S.V.).

De voetbalvereniging heeft verschillende kaders die bestaan uit:

- dagelijks bestuur;
- zaterdagcommissie;
- jeugdcommissie;
- feestcommissie;
- onderhoudscommissie;
- barcommissie;
- veldbeheer.

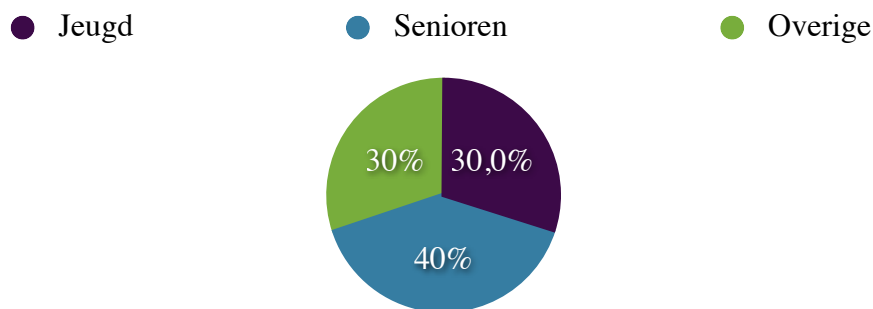

Figuur 1. Op de kaart Duindorp (A) en voetbalvereniging Duindorp S.V. (B).

De afstand van een van de hoofdstraten van Duindorp, de Tesselsestraat naar voetbalvereniging Duindorp S.V., Houtrustlaan 1 bedraagt ongeveer 1 km (Google Maps).

Figuur 2. Leeftijdsofbouw voetbalvereniging Duindorp S.V.

Dit betekent dat het merendeel, 40% van de voetbalvereniging uit senioren bestaat en dat Duindorp S.V. vergrijsd. Er zijn zeven senioren teams op de zaterdag. De zondag heeft één senioren team. De jeugd bestaat uit 30% van de leden en heeft drie teams; de C1, D1 en F1. Er zijn dus geen teams in de leeftijdscategorie A, B en C. Voor de jeugd zijn er ook toernooien. Daarnaast is er twee keer per jaar een uitje. Voor de kleinste voetballers tussen de 4-6 jaar zijn er zogenaamde Ukkie trainingen op de woensdagmiddag. Voor oud-leden en niet-leden is er op vrijdagmiddag plek voor ontmoeting, een praatje of een potje kaarten. De feestcommissie organiseert regelmatig activiteiten, zoals het dart toernooi en het sinterklaasfeest dat jaarlijks gevierd wordt (Duindorp S.V.).

1.2 Opzet en uitvoering van het onderzoek

1.2.1 Aanleiding: ontwikkelingen in het overheidsbeleid

Evelien Tonkens, bijzonder hoogleraar Actief Burgerschap, stelt dat de bal bij de burger ligt. Voorheen lag de bal bij de overheid en markt, waarbij werd gesproken over passief burgerschap in de verzorgingsstaat. De rol van de burger veranderde door de marktwerking in die van mondige en zelfredzame ondernemers. Zelfredzaamheid wordt beschouwd als een deugd, omdat het beter is voor jezelf en de samenleving.

Tegenwoordig worden burgers steeds meer gestimuleerd om actief burger te zijn in de participatiemaatschappij. Bij de Wmo en in gemeentelijke beleidsnota's staat actief burgerschap centraal. Volgens Tonkens wordt actief burgerschap daarbij gezien als de oplossing voor grote maatschappelijke vraagstukken zoals een tekort aan sociale samenhang tussen verschillende bevolkingsgroepen, de kloof tussen burgers en bestuur, sociale uitsluiting en asociaal gedrag. Van de burgers wordt verwacht dat zij verantwoordelijk en zorgzaam zijn, maar ook deze problemen kunnen oplossen. Hierbij kunnen burgers bruggen slaan en onderling en bestuurlijk verbindingen leggen. Actief burgerschap wordt ingezet voor de publieke zaak: het bevorderen van de sociale cohesie en het versterken van het fatsoen in de samenleving. Burgers kunnen etnische spanningen verminderen en nemen steeds meer zorgtaken van professionals over. Tonkens stelt dat op deze manier de overbelaste overheid via de overbelaste markt naar een overbelaste burger en professional is gegaan (Tonkens, 2008).

In Nederland hebben de kabinetten Balkenende gewerkt aan de ontwikkeling van de participatiewet, de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo). De Wmo heeft als doel dat iedereen 'meedoet' in de samenleving, waarbij sprake is van een omslag in het denken en een herverdeling tussen de verantwoordelijkheden van de centrale en lokale overheid. De overheid trekt zich terug en actief burgerschap krijgt een belangrijke rol (Tonkens en Verhoeven, 2012).

De gemeente Den Haag streeft naar een zorgzame samenleving en met de Wmo wordt gestimuleerd dat burgers actief participeren en er voor elkaar zijn. In de gemeente Den Haag wordt de inzet voor de ander, de buurt of vereniging geprikkeld. De gemeente Den Haag ondersteunt de meest kwetsbare burgers en verwacht eigen verantwoordelijkheid van de burger. Het uitgangspunt is het versterken van de civil society met integrale samenwerking als uitdaging (Gemeente Den Haag, 2011/a). De civil society kan versterkt worden, doordat burgers participeren in de samenleving. Het is belangrijk dat burgers aansluiting vinden in vrijwilligersorganisaties en andere netwerken binnen de civil society, waardoor burgerkracht en solidariteit bevorderd worden. Het welzijnswerk zal daarbij gekoppeld worden aan andere wijkvoorzieningen en ondergebracht worden in bijvoorbeeld gebouwen van sportverenigingen, zorginstellingen en onderwijs. Dit biedt kansen voor besparingen, samenwerking en het bereiken van nieuwe doelgroepen (Gemeente Den Haag, 2010/a).

In het Meerjarenbeleidsplan "Zorg voor elkaar" geeft de gemeente Den Haag een verschuiving aan van professionele naar vrijwillige inzet. Het uitgangspunt is dat vrijwilligers vrijetijdsactiviteiten uitvoeren. De professionals en zorgvrijwilligers gaan ondersteuning bieden aan burgers. De aanpak van het welzijnswerk 'Welzijn in de wijk' wordt vernieuwd (Gemeente Den Haag, 2011/a).

De doelen van 'Welzijn in de wijk' zijn het vraaggericht werken en het bieden van meer ruimte en verantwoordelijkheid voor de uitvoering van het welzijnswerk in de wijk (Gemeente Den Haag, 2010/b). Het welzijnswerk gaat dichtbij de omgeving van de burgers staan. Ook zal het welzijnswerk de netwerken van de Haagse burgers en actief burgerschap stimuleren. Wijkbewoners nemen zelf steeds meer initiatieven en gaan meer binding in de buurt vinden. Het welzijnswerk was aanbieder van activiteiten en heeft tegenwoordig vooral een faciliterende rol, waarbij vrijwilligers- en burgerinitiatieven verbonden worden (Gemeente Den Haag, 2011/a).

1.2.2 Buurthuis van de Toekomst

In Den Haag zijn onder invloed van de bovengenoemde ontwikkelingen en bezuinigingen 22 van de 60 welzijnsaccommodaties in de periode 2011-2012 gesloten. Het idee is dat het 'Buurthuis van de Toekomst' op andere plaatsen vorm zal moeten krijgen. Er is minder geld beschikbaar en daarbij wordt een gedeelde verantwoordelijkheid verwacht van bedrijven, fondsen, gemeente, burgers en het maatschappelijk middenveld. De gemeente Den Haag heeft ervoor gekozen te bezuinigen op bestaande welzijnsaccommodaties en investeringsgelden beschikbaar te stellen voor multifunctionele accommodaties. Met het investeringsgeld zal het maatschappelijk vastgoed in de stad geschikt worden gemaakt voor multifunctioneel gebruik. In het Buurthuis van de Toekomst is het de bedoeling dat de sociale samenhang in de wijk vergroot wordt. De belangrijkste doelgroep zal bestaan uit maatschappelijke organisaties op het terrein van onderwijs, sport, welzijn, cultuur en zorg (Intermediair, 2013).

Vereist is dat er slim wordt samengewerkt en accommodaties efficiënt gebruikt zullen worden. Een sportvereniging kan dan bijvoorbeeld samenwerken met scholen, het welzijnswerk, culturele instellingen en andere organisaties. Zo kan een sportvereniging ook een plek voor een gesprek of een cursus worden, waar wijkbewoners zelf het initiatief nemen. Vrijwilligers zullen in het Buurthuis van de Toekomst een belangrijke rol spelen en het heft in handen nemen. De sportvereniging kan het sociale hart van de wijk gaan vormen. Maatschappelijke organisaties kunnen gebruik gaan maken van het clubgebouw. Ook kan de sportvereniging zich richten op nieuwe groepen zoals mensen met een beperking, een gezondheidsachterstand of niet-westerse Hagenaars. De vereniging zet zich naast sport ook in voor de wijk en richt zich bijvoorbeeld op de doelgroep ouderen of mensen met een lange afstand tot de arbeidsmarkt. Ideeën zijn een kaartclub voor oud-leden, huiswerkbegeleiding voor jongeren of een maaltijdvoorziening voor de leden en de wijkbewoners. Het Buurthuis van de Toekomst sluit aan bij de trend dat iedere Hagenaar telt en meedoet en zo komen de bewoners met hun sociale netwerk in hun kracht, burgerkracht (Gemeente Den Haag, 2011/a). Volgens de Stedelijk Projectmanager (2013) bestaat het fundament van het Buurthuis van de Toekomst uit vrijwilligers, accommodaties en activiteiten.

In Engeland wordt gesproken over de Big Society, die qua benadering overeenkomsten vertoont met het Buurthuis van de Toekomst. In de Big Society wordt verwacht dat de samenleving sterker zal worden door het stimuleren van het eigen initiatief van burgers. Daarnaast wordt de inzet van vrijwilligerswerk en betrokkenheid bevorderd, waardoor de burgers meer kracht en mogelijkheden kunnen krijgen (Cabinet office, 2010). Lokale gemeenschappen in Engeland zoals wijken en buurten moeten weer zeggenschap krijgen (Steyaert en Winsemius, 2011). In Engeland worden de burgers verleid en uitgenodigd om initiatieven te nemen, waarbij empowerment en het lid zijn van de gemeenschap belangrijk zijn (Tonkens en Verhoeven, 2012).

Het Buurthuis van de Toekomst is ontstaan vanuit het beleid van de gemeente Den Haag en vindt aansluiting bij de Big Society-gedachte. Als de gemeente Den Haag het Buurthuis van de Toekomst presenteert, worden de burgers verleid om lid te worden van de gemeenschap. In het promotiefilmpje van het Buurthuis van de Toekomst wordt gezongen: "Het Buurthuis van de Toekomst. Je voelt je nooit alleen als je samen met elkaar, samen met elkaar wat aan het doen bent in het buurthuis om de hoek. Want de een die weet het ene en de ander kan het ander. Dat is gewoon heel mooi je wordt er wijzer van. Je wordt blij van elk bezoek. Er zit muziek in het buurthuis" (Gemeente Den Haag, 2012/d). Het Buurthuis van de Toekomst wordt nader besproken in hoofdstuk 3.

1.3 Probleemstelling

Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil graag de mogelijkheden bekijken om een Buurthuis van de Toekomst te worden. De voetbalvereniging wil graag een sterkere binding met de wijk Duindorp en daarnaast een gezonde mix creëren met andere wijken. Duindorp heeft veel jeugd en nieuwe bewoners, die nog niet sporten en het activeren en betrekken van deze groepen kan voor voetbalvereniging Duindorp S.V. een uitdaging betekenen. De voetbalvereniging is op zoek naar mogelijkheden in de buurt om het clubgebouw open te stellen voor activiteiten, zodat de ruimte efficiënt benut wordt en bewoners kennis kunnen maken met de voetbalvereniging. Er wordt gekeken naar de mogelijkheid van activiteiten op doordeweekse dagen en de inzet van vrijwilligers. Graag zou de voetbalvereniging de ouders stimuleren om zich als vrijwilliger in te gaan zetten. Op dit moment werkt de voetbalvereniging met een vrijwilliger van het traject de Werkbij van Parnassia en zij willen graag met meer vrijwilligers werken, zodat de maatschappelijke betrokkenheid vergroot wordt.

Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil nu aansluiten bij het nieuwe beleid en de mogelijkheden die dit biedt voor sportverenigingen. De vraag waarmee voetbalvereniging Duindorp S.V. zit, is hoe zij kan inspelen op de ontwikkelingen in het beleid om zo het Buurthuis van de Toekomst vorm te geven en een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke betrokkenheid. Ook is de vraag welke functie voetbalvereniging Duindorp S.V. als Buurthuis van de Toekomst zou kunnen vervullen en aan welke voorwaarden de vereniging volgens het gemeentelijk beleid moet voldoen om hiervoor in aanmerking te komen.

1.4 Doelstelling

Het doel van het onderzoek is inzicht te verkrijgen in de wijze waarop voetbalvereniging Duindorp S.V. vorm kan geven aan het concept van het Buurthuis van de Toekomst.

De achterliggende doelstelling is de maatschappelijke betrokkenheid van voetbalvereniging Duindorp S.V. te vergroten, een gezonde mix te creëren van wijkbewoners uit Duindorp en de omgeving actief te betrekken. Daarnaast wordt er aangesloten bij de actuele beleidsontwikkeling in het kader van de verschuiving van verzorgingsstaat naar participatiemaatschappij.

Het eindproduct is een onderzoeks- en adviesrapport waarin beschreven wordt hoe voetbalvereniging Duindorp S.V. vorm kan geven aan het Buurthuis van de Toekomst. In het rapport worden de functies beschreven die het Buurthuis van de Toekomst kan vervullen, de te ontwikkelen activiteiten, de rol van professionals en vrijwilligers, de voorwaarden waaraan het Buurthuis van de Toekomst zal moeten voldoen volgens het gemeentelijk beleid en de wijze waarop voetbalvereniging Duindorp S.V. aan deze voorwaarden kan voldoen.

1.5 Onderzoeksvraag

Op basis van de voorgaande probleemstelling en doelstelling is de volgende onderzoeksvraag geformuleerd:

Hoe kan voetbalvereniging Duindorp S.V. in de wijk Duindorp en omgeving het Buurthuis van de Toekomst vormgeven?

Deelvragen

1. Welke functies zou het Buurthuis van de Toekomst in Duindorp en omgeving kunnen vervullen en welke (maatschappelijke/) activiteiten passen hierin?
2. Welke functies worden in het gemeentelijk beleid aan het Buurthuis van de Toekomst toegekend, wat is de mogelijke rol van sportverenigingen daarin en aan welke voorwaarden dient het Buurthuis van de Toekomst volgens het beleid te voldoen?

3. Welke maatschappelijke organisaties zouden gebruik kunnen maken van het clubgebouw van Duindorp S.V. en wie zijn de mogelijke samenwerkingspartners voor het Buurthuis van de Toekomst?
4. Wat is er in de literatuur en op andere plaatsen al bekend over het Buurthuis van de Toekomst en met name over de rol van sportverenigingen?

1.6 Onderzoeksmethode/ gehanteerde werkwijze

Het onderzoek is een kwalitatief praktijkgericht onderzoek, waarin een analyse is gemaakt van het gemeentelijk beleid en ervaringen elders met betrekking tot het onderwerp van het onderzoek en een beeld is geschetst van de ervaringen, meningen en behoeften van de verschillende betrokken partijen.

In het onderzoek stonden er 13 face tot face ondervragingen gepland, bestaande uit halfgestructureerde open vragen. Uiteindelijk zijn er 14 face to face ondervragingen geweest met een paar verschuivingen. Er is een extra interview afgelegd met een projectleider, die verantwoordelijk is voor Welzijn in de Wijk (Gouden Projecten) van het Buurthuis van de Toekomst. Voor dit interview is gekozen, omdat deze ambtenaar actief betrokken is bij het Buurthuis van de Toekomst van de burens, voetbalvereniging SVV Scheveningen. Met de basisschool De Meerpaal is geen interview gehouden, omdat de directeur slecht bereikbaar was. In plaats daarvan is ervoor gekozen een interview af te nemen met de Europese school voor basis- en voortgezet onderwijs. In meerdere interviews werd mij geadviseerd om een afspraak te maken voor een interview met voetbalvereniging DUNO. In plaats van voetbal- en cricketvereniging Quick heb ik ervoor gekozen om voetbalvereniging DUNO te interviewen. Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag is een belangrijke partner en stap in het Buurthuis van de Toekomst en daarom heb ik de keuze gemaakt om in plaats van Participatie Emancipatie Professionals, Afdeling Sportsupport te benaderen.

De 11 face tot face ondervragingen met halfgestructureerde vragen zijn gehouden met:

- Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst;
- Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten;
- Projectleider/ opbouwwerker Stichting Boog;
- Locatiemanager Welzijn Scheveningen Trefpunt;
- Directeur basisschool De Tweemaster;
- Onderwijsassistent Europese School;
- Voorzitter Wijkberaad Duindorp;
- Ambtenaar Afdeling Sportsupport;
- Bestuurslid Algemene Zaken voetbalvereniging DUNO;
- Voorzitter Stichting The Hungry Mind;
- Secretaris Stichting Onmoetingscentrum Morgenstond.

Bovendien zijn er drie open interviews met sleutelfiguren gehouden om de behoeften in Duindorp in kaart te brengen en de mogelijkheden van voetbalvereniging Duindorp S.V. te onderzoeken.

De 3 sleutelfiguren bestonden uit:

- Oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp;
- Buurtbeheerder Vestia Duindorp;
- Ambtenaar Stadsdeel Scheveningen.

Aanvankelijk zou ook een informatieavond op voetbalvereniging Duindorp S.V. worden georganiseerd voor de leden, bewoners, vrijwilligers en mogelijke partners om in gesprek te gaan over de functies en (maatschappelijke/) activiteiten. De informatieavond en promotie is uiteindelijk niet doorgegaan, omdat er minder aanleiding was door de aanwezige hoeveelheid informatie en tijdgebrek.

Daarnaast is in het onderzoek uitgebreid gebruik gemaakt van inhoudsanalyse om zo inzicht te verwerven in de verschillende aspecten van het onderwerp het Buurthuis van de Toekomst. In de documentenanalyse zijn beleidsdocumenten van de gemeente Den Haag geraadpleegd en andere in de wijk actieve maatschappelijke organisaties, elektronische media, vakliteratuur en de lokale media.

2 Duindorp en omgeving in beeld

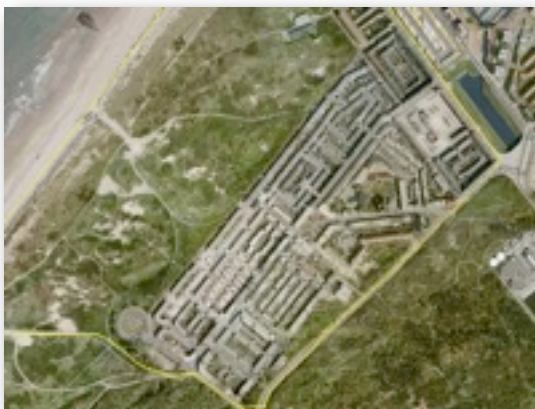
In dit hoofdstuk wordt kennisgemaakt met de wijk Duindorp, dat ligt in stadsdeel Scheveningen in Den Haag. Ook wordt er een relatie gelegd met de omgeving, zoals de Vogelwijk die grenst aan voetbalvereniging Duindorp S.V.

Voor de analyse is hoofdzakelijk informatie van de gemeente Den Haag gebruikt. Ook is gebruik gemaakt van de interviews met directeur basisschool De Tweemaster, locatiemanager Trefpunt Welzijn Scheveningen, voorzitter Wijkberaad Duindorp, oud-voorzitter voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp, buurtbeheerder Vestia Duindorp en een ambtenaar stadsdeel Scheveningen.

2.1 Inleiding Scheveningen en Duindorp

Scheveningen is gelegen aan de kust van Den Haag en telt tien verschillende wijken, waarvan Duindorp er één is. De wijken verschillen in sociale structuren en leefomgeving. Scheveningen is het vissersdorp aan de kust en kent een eigen geschiedenis. Scheveningen lag door het duinlandschap afgezonderd van Den Haag. In het begin van de 20e eeuw ontwikkelde Scheveningen zich tot een badplaats met een internationale naam met veel toeristische voorzieningen. Inmiddels zijn Den Haag en Scheveningen steeds meer naar elkaar toe gegroeid (Norder, 2011). Een aantal wijken, zoals Duindorp heeft nog steeds een dorps karakter en in 2015 viert Duindorp zijn 100-jarig bestaan, waarbij het idee is dat er het hele jaar verschillende activiteiten zijn in het kader van bijvoorbeeld sport, cultuur en kinderen (Voorzitter Wijkberaad Duindorp). Er wordt wel eens gezegd, “een Duindorper ben je voor eens en altijd” (Oud-voorzitter voetbalvereniging Duindorp S.V. /Wijkberaad Duindorp). Duindorp kenmerkt zich door de bossen, duinen en de cultuur die verbonden is met de zee, visserij en het strand. De ligging van Duindorp is vrij geïsoleerd, namelijk in het dungebied (figuur 4). Aan de Houtrustweg is de wijk met Scheveningen verbonden, maar aan de andere zijden liggen de duinen (Jelgerhuis, 2011).

Figuur 3. Duindorp geïsoleerd gelegen tussen de duinen.

Bron: (Gemeente Den Haag, 2012/a).

2.2 Fysiek

Duindorp heeft een unieke ligging vlakbij de zee en ligt op ongeveer 5 km van het centrum van Den Haag. De grenzen van Duindorp worden gevormd door de Wieringsestraat, Duivelandsestraat, Nieboerweg en Houtrustweg. Voor de Eerste Wereldoorlog was er een dreigend woningtekort in Scheveningen en de gemeente vond uitbreidingsmogelijkheden in Duindorp. Er werden 766 gemeentelijke woningwetwoningen gerealiseerd en ontworpen door de architecten Willem Greve en Geert Albers. Omstreeks 1916-1930 zijn er veel huizen gebouwd. Een bijzonder kenmerk is dat de wijk grotendeels is ontworpen voor de arbeiders en de vissersbevolking (Gemeente Den Haag, n.d./a).

Duindorp is een dichtbebouwde wijk en telde in januari 2013, 2.803 aantal woningen. Sinds 2002 neemt het aantal woningen in Duindorp toe. Ook zijn er meer inwoners in 2011 gevestigd in Duindorp dan dat er bewoners zijn vertrokken. Het gemiddelde rapportcijfer van de woningen in Duindorp is een 7,1 (Gemeente Den Haag, 2012/a).

Figuur 4. Soorten woningen in Duindorp.

	Duindorp
Sociale huurvoorraad	52,8%
Particuliere huurvoorraad	5,2%
Woningeigendom bewoner	41,2%
Appartementen	70,6%
Eengezinswoningen	29,3%
Gemiddelde WOZ-waarde	€ 162.024

Bron: (Gemeente Den Haag, 2012/a).

Dit betekent dat het merendeel van het aantal woningen in Duindorp met 52,8% uit de sociale huurvoorraad bestaat. Ook is te zien dat Duindorp met een meerderheid van 70,6% uit appartementen bestaat.

2.2.1 Herstructurering

Door toenemende problemen ging Duindorp achteruit. De problemen waren sociaal en woon- en bouwtechnisch van aard. Relatief veel woningen voldeden niet meer aan de wensen van de tijd. Bovendien was er behoefte aan woningen voor gezinnen en ouderen. Het animo onder de jongeren nam af. De woningen trokken kleine huishoudens met lage inkomens aan, omdat de woningen tot de kleinste en goedkoopste van Den Haag behoorden.

Ongeveer tien jaar geleden is de herstructurering begonnen van de verouderde woningvoorraad. Herstructurering betekent ingrijpen om de woningvoorraad gedifferentieerder te maken en om de leefbaarheid te bevorderen. Er zijn circa 1100 oude woningen gesloopt en er is plaats gekomen voor circa 700 nieuwbouwwoningen. Daardoor zou Duindorp een diverse woningvoorraad krijgen met winkelveorzieningen. Er was ook oog voor meer groen, speelvoorzieningen en parkeergelegenheid. Bij de woningtoewijzing was er een gedurende bepaalde periode een beschermende status met als gevolg dat Duindorp het dorpse karakter met onderlinge verbanden heeft behouden (Gemeente Den Haag, n.d./a).

De herstructurering heeft geleid tot een kwaliteitsverbetering van de woningvoorraad en de openbare ruimte. De bereikbaarheid is gegarandeerd gebleven door maximale huur- en koopprijzen voor de lage en hoge inkomens (Gemeente Den Haag, n.d./a).

Volgens de voorzitter van het Wijkberaad Duindorp zit de wijk in een transformatie van oude- en nieuwe bewoners, waarbij het belangrijk is dat de verschillende groepen mensen met elkaar kunnen samenleven. De oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp stelt dat het aardig gelukt is dat de ‘hoeden en petten’ samen kunnen wonen in de wijk, zodat de wijk uit ‘hoog’ en ‘laag’ bestaat.

Figuur 5. Oud Duindorp en nieuw Duindorp.

Oud Duindorp, Meeuwenhof (Alles over Duindorp).

Nieuw Duindorp, Zeemeeuw (Vestia).

2.3 Bevolkingssamenstelling

Den Haag telde in 2012, 502.802 inwoners en Duindorp 5.412 inwoners (Gemeente Den Haag, 2012/a). In 2010 bestond de meerderheid van Duindorp uit de middengroep tussen de 20-64 jaar (figuur 6). Door de demografische ontwikkelingen zal de leeftijdsgroep in Duindorp tussen 7-12 jaar met 6% stijgen (Jelgerhuis, 2011). De gemiddelde leeftijd was 39,1 jaar. In Duindorp wonen relatief veel autochtonen, namelijk 78%, terwijl in Den Haag 52,2% autochtoon is en autochtonen en allochtonen vrijwel gelijkmatig verdeeld zijn (Gemeente Den Haag, 2012/a).

Figuur 6. Bevolkingssamenstelling: jongeren, middengroep en 65-plussers

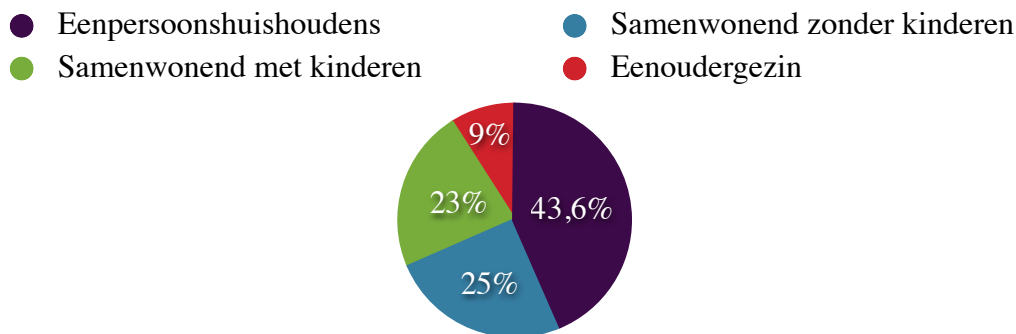
	Duindorp
Jongeren (0-19 jaar)	22,2%
Middengroep (20-64 jaar)	64,3%
65-plussers	13,5%

Bron: (Gemeente Den Haag, 2012/a).

2.3.1 Gezinssamenstelling

In figuur 7 is te zien dat de meerderheid van 43,6% bestaat uit eenpersoonshuishoudens. De minderheid van 9% bestaat uit eenoudergezinnen (Gemeente Den Haag, 2012/a).

Figuur 7. Samenstelling huishoudens Duindorp.

Bron: (Gemeente Den Haag, 2012/a).

2.3.2 Inkomenssituatie

Gemiddeld gezien is het besteedbaar inkomen in Duindorp lager dan het Haagse gemiddelde. In Den Haag is het gemiddelde besteedbare inkomen €29.700 en in Duindorp €23.600. Hieruit kan geconcludeerd worden dat het besteedbaar inkomen in Den Haag groter is dan in Duindorp (Gemeente Den Haag, 2012/a).

2.3.3 Opleidingsniveau

Duindorp kent een relatief hoog percentage van 49% laag opgeleide bewoners. In Den Haag is dat 36%. Terwijl in Den Haag ook 36% hoog opgeleid is tegenover 21% in Duindorp (Jelgerhuis, 2011).

2.4 Leefbaarheid

Duindorp heeft als rapportcijfer een 7,4 voor de woonomgeving en scoort met leefbaarheid een 7,2 (Gemeente Den Haag, 2012/a). In Duindorp vindt 69% dat men prettig met elkaar omgaat en 57% vindt dat er saamhorigheid is. Het Wijkberaad Duindorp zet zich in om de leefbaarheid te bevorderen (Jelgerhuis, 2011). De laatste jaren gaat het goed met de wijk; wel is er een beperkt aantal mensen, dat nog last heeft van negatieve beeldvorming. Volgens de voorzitter van het Wijkberaad Duindorp is het belangrijk dat Duindorp een beter imago krijgt en dat de wijk gezellig gemaakt wordt, zodat het leuk is om te wonen.

Duindorp heeft de activiteiten van de bewoners en de plannen van de professionals zoals welzijn, gemeente, Vestia en politie in één agenda vastgesteld. De plannen zijn ambitieus en geeft duidelijkheid over wie wat gaat doen. Op de agenda staan de volgende thema's: 'we houden Duindorp schoon, we zijn voorzichtig in het verkeer, we houden rekening met elkaar, we houden het gezellig, we gaan naar school, we houden Duindorp samen veilig en we maken Duindorp zichtbaar' (Vestia, n.d.).

Uit een steekproef van de Veiligheidsmonitor blijkt zelfs dat 36% van de wijkbewoners in 2011 de wijk het afgelopen jaar vooruit vindt gegaan. Daarentegen vindt 17% van de wijkbewoners in 2011 de wijk achteruit gegaan. Ook wil de meerderheid van de bewoners, 82,8% graag in Duindorp blijven wonen en een minderheid van 15,5% wil verhuizen als dat mogelijk zou zijn (Gemeente Den Haag, 2012/a).

2.4.1 Voorzieningen Duindorp

Het centrale plein in Duindorp is het Tesselseplein, waar ook winkelveorzieningen zijn zoals supermarkt Hoogvliet. Het sociale hart ligt in de Tesselsestraat, waar de openbare basisschool De Tweemaster en de christelijke/ protestante basisschool De Meerpaal, die gezamenlijk een brede buurtschool vormen, gelegen zijn. Er is een speeltuin, kinderboerderij en een sporttuin.

De sporttuin is een multifunctioneel sportcomplex en heeft een groot aanbod van sportieve- en culturele activiteiten. De sporttuin werkt samen met de brede buurtschool en Welzijn Scheveningen. Basisschool De Tweemaster heeft ook een tussenschoolse opvang. De peuterspeelzaal en de voorschool worden gefaciliteerd door Welzijn Scheveningen. De buitenschoolse opvang is een onderdeel van Samen kinderopvang (De Tweemaster). Basisscholen De Tweemaster en De Meerpaal hebben een groot naschools aanbod. Zo'n 80% van de leerling populatie maakt gebruik van de naschoolse activiteiten, die vooral uit sportactiviteiten bestaan. De sporttuin heeft twee kunstgrasvelden en de school heeft een grote gymzaal en een speellokaal. Dit betekent dat er drie of vier activiteiten tegelijkertijd kunnen plaatsvinden. Om de tien weken wordt een ander programma met activiteiten aangeboden. Daarnaast werkt de school samen met het Trefpunt van Welzijn Scheveningen (Directeur basisschool De Tweemaster).

Ook zijn de christelijke mannengroep 'Ons Centrum' en het Trefpunt van Welzijn Scheveningen in het sociale hart gevestigd. Het Trefpunt is een plek voor ontmoeting waar bewoners activiteiten kunnen ondernemen. In het Trefpunt zijn onder andere de I-Shop, burenhulpcentrale en het Wijkberaad Duindorp gevestigd. Ook is er een inloop spreekuur voor de politie, maatschappelijk werk en de woningbouwvereniging. Daarnaast maken de VVE, de wijkbus en ondernemers gebruik van het pand (Locatiemanager Trefpunt Welzijn Scheveningen).

De Julianakerk en het Gandhi centrum zijn belangrijke bidplekken voor de mensen. Ook kent de wijk fanfare korpsen, zangkoren en muziekbands. In de duinen is een nieuwe speeltuin gelegen, die door de buurtbewoners wordt beheerd. Als het om gezondheid gaat heeft de wijk een apotheek, huisarts en een fysiotherapeut. Ook zijn Florence en het Leger des Heils Welzijns- en Gezondheidszorg in de wijk gevestigd. De wijk kent ook aanleunwoningen.

Duindorp mist een bibliotheek en een zwembad. Volgens de voorzitter van het Wijkberaad Duindorp kan de terras- en winkelfunctie aangetrokken worden, omdat Duindorp een paar snackbars en twee restaurants heeft. Daarnaast ligt het Norfolkterrein helemaal braak en volgens de oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp kan daar van alles gebeuren. Zo kunnen Duindorp en het Havenkwartier een grotere wijk vormen als het terrein gerealiseerd wordt.

In de wijk is er een gebiedsgerichte aanpak van jongerenoverlast en worden er activiteiten rond de jaarwisseling georganiseerd zoals het Vreugdevuur op het strand van Duindorp (Jelgerhuis, 2011). Het aantal vroegtijdige schoolverlaters in Den Haag en Duindorp tussen de 12-22 jaar ligt op 7%. Vroegtijdige schoolverlaters en spijbelaars worden begeleid door een jongerencoach. Daarvan vindt 70% van de jongeren de weg naar school terug of gaat werken. In Duindorp zijn er ondernemers betrokken bij werk- en stageprojecten voor de jongeren (Norder, 2011).

De bewoners van Duindorp zijn ontevreden over de sportmogelijkheden (Jelgerhuis, 2011). Het is wel belangrijk dat in de beoordeling de sporttuin in Duindorp nog niet was meegenomen, omdat het toen nog niet gerealiseerd was.

2.5 Bewonersparticipatie

Zoals eerder is beschreven heeft Duindorp een dorps karakter. De Duindorpers ervaren volgens de gemeente Den Haag (2012/a) binding, kennen een grote onderlinge verbondenheid en betrokkenheid. Er zijn maar weinig bewoners die onvoldoende contacten ervaren. Daarnaast is er in de wijk een prettige omgang en saamhorigheid.

Het Wijkberaad Duindorp is een actieve bewonersorganisatie, die de belangen van de bewoners behartigt. Voor de veiligheid zijn er initiatieven als de buurtpreventieteams en straatvertegenwoordigers, die door het Wijkberaad geworven en begeleid worden. De straatvertegenwoordigers zijn een aanspreekpunt voor de wijkbewoners bij klachten zoals zwerfvuil en achterstallig onderhoud op straat. Ook kent de wijk een actief verenigingsleven.

In Duindorp scoort het aantal vrijwilligers en ouders die actief zijn op school boven het Haagse gemiddelde (figuur 8). Het Trefpunt van Welzijn Scheveningen is een belangrijke ontmoetingsplek voor de bewoners (Jelgerhuis, 2011).

Figuur 8. Vrijwilligerswerk en actieve ouders op school in Den Haag en Duindorp

	Den Haag	Duindorp
Bewoners die vrijwilligerswerk doen	22%	30%
Actieve ouders op school	11%	18%
Overige	67%	52%
Totaal actief maatschappelijk domein	33%	48%

Bron: (Jelgerhuis, 2011).

Dit betekent dat in Den Haag bijna eenderde van de Haagse bewoners zich inzet om vrijwilligerswerk te verrichten of een actieve bijdrage levert op school. Daarentegen verricht bijna de helft van de bewoners in Duindorp vrijwilligerswerk of levert een actieve bijdrage op school (Jelgerhuis, 2011). Hieruit kan geconcludeerd worden dat relatief veel Duindorpers actief zijn in het maatschappelijke domein.

2.6 Vogelwijk

De aan Duindorp grenzende Vogelwijk telde in 2012, 4.901 inwoners en de gemiddelde leeftijd is 41,6 jaar. In de Vogelwijk wonen relatief veel autochtonen, namelijk 75,2%. De Vogelwijk telde in 2012, 2.136 woningen en is een ruim opgezette wijk met luxe woningen en enkele flats. De meerderheid van 87% bestaat uit woningeigendom van de bewoner. De gemiddelde WOZ-waarde is €636.331. Gemiddeld gezien is het besteedbaar inkomen €60.000 (Gemeente Den Haag, 2012/a). De Vogelwijk kent weinig achterstanden en heeft over het algemeen een hoog opleidingsniveau (Gemeente Den Haag, 2009).

Aan de rand van de Vogelwijk zijn het Rode Kruis en het Juliana Kinderziekenhuis gelegen. De Vogelwijk kent veel faciliteiten voor buitensport en georganiseerde sport zoals Haag atletiek vereniging. Ook zijn er tennisparken: Houtrust, Hanenburg en Berg en Dal. In de Vogelwijk ligt ook voetbal- en hockeyvereniging HBS-Craeyenhout. Daarnaast is voetbal- en cricketvereniging Quick gelegen, dat sinds kort een Buurthuis van de Toekomst is.

Ook kent de Vogelwijk veel groen zoals de Bosjes van Poot, Westduinen en het strand (Gemeente Den Haag, 2012/a). In de wijk zijn er geen club- en buurthuizen. De wijkvereniging functioneert vanuit thuis (Gemeente Den Haag, 2009). De Vereniging De Vogelwijk en het Wijkberaad, die zich richten op samenlevingsopbouw en belangenbehartiging, maken gebruik van bewonersondersteuning van Stichting Boog (Wijkvereniging/Wijkberaad “De Vogelwijk”, 2012). In de Vogelwijk zijn er buitenschoolse- en kinderopvang (Kinderopvang Vogelwijk). Daarnaast zijn er vijf basisscholen: de Eerste Nederlandse Montessorischool, O.G. Heldringschool, Houtrust, Nutsschool Laan van Poot en De Parkiet. Ook is er voorgezet onderwijs: het Maris College Houtrust en zijn er twee scholen voor speciaal onderwijs: het Instituut voor Individueel Onderwijs en Pastoor van Arsschool (Gemeente Den Haag, n.d./b).

Maatschappelijke partners hebben meldingen gemaakt van jongeren, die overlast veroorzaken en weinig voorzieningen ter beschikking hebben. Ook is er de ambitie om de tolerantie tussen ouderen en jongeren te bevorderen. Een andere ambitie in de Vogelwijk is om meer voorzieningen en accommodatieruimte voor activiteiten te bewerkstelligen (Gemeente Den Haag, 2009).

2.7 Conclusie

Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil de mogelijkheden bekijken om een Buurthuis van de Toekomst te worden. Voetbalvereniging Duindorp S.V. wil graag een sterkere binding met Duindorp en een gezonde mix creëren met andere wijken. In dit hoofdstuk is een beschrijving gemaakt van Duindorp en omgeving om zo inzicht te krijgen in de mogelijkheden. Bij de omgeving is voornamelijk de Vogelwijk betrokken, omdat voetbalvereniging Duindorp S.V. grenst aan de Vogelwijk.

Naar voren is gekomen dat Duindorp een dorps karakter heeft en ligt in stadsdeel Scheveningen. Duindorp is dichtbebouwd en oorspronkelijk gebouwd voor de arbeiders en de vissersbevolking. De herstructurering in Duindorp heeft ertoe geleid dat verschillende groepen mensen met elkaar kunnen samenleven, zodat de wijk uit 'hoog' en 'laag' bestaat. De gemiddelde leeftijd is 39,1 jaar. De jongeren bestaan uit 22,2%, middengroep uit 64,3% en de 65-plussers uit 13,5%. Dit betekent een vrije jonge bevolking in Duindorp en voetbalvereniging Duindorp S.V. zal bij de activiteiten hier rekening mee kunnen houden. Daarnaast zijn de bewoners van Duindorp een hechte gemeenschap waarin grote onderlinge betrokkenheid en verbondenheid een rol spelen. Dit vertaalt zich er in dat bijna eenderde van de bewoners zich inzet voor vrijwilligerswerk en bijna de helft in het maatschappelijk domein. Dit betekent een grote bereidheid als het om bewonersparticipatie gaat. Duindorp is een rijke wijk als het om voorzieningen gaat, die veelal gelegen zijn in het sociale hart van de omgeving van het Tesselseplein zoals de basisscholen, de sporttuin, het Wijkberaad Duindorp en Welzijn Scheveningen. Het biedt voor voetbalvereniging Duindorp S.V. interessante mogelijkheden om samenwerkingsverbanden met deze organisaties te ontwikkelen. Ook zijn er in de wijk en omgeving maatschappelijke organisaties actief, waar samenwerking mee gezocht kan worden. Het gemis aan voorzieningen zijn een bibliotheek en een zwembad. In 2015 bestaat Duindorp honderd jaar, dat de mogelijkheid biedt om een groot feest te organiseren op voetbalvereniging Duindorp S.V. Daarmee kan de voetbalvereniging zichzelf op de kaart zetten in de wijk en voor de partners.

De Vogelwijk is een ruim opgezette, groene wijk met luxe woningen en enkele flats. De Vogelwijk kent veel scholen en faciliteiten voor georganiseerde sport. In de Vogelwijk is voetbal- en cricketvereniging Quick al een Buurthuis van de Toekomst. Aandachtspunten zijn dat de wijkvereniging in de Vogelwijk vanuit huis functioneert en dat er in de wijk geen club- en buurthuizen zijn. Ook wordt melding gemaakt van jongeren, die overlast veroorzaken en weinig voorzieningen hebben om naartoe te gaan. De ambities van de Vogelwijk zijn de tolerantie tussen jongeren en ouderen bevorderen en meer voorzieningen en accommodatieruimte voor activiteiten te bewerkstelligen.

Duindorp en de Vogelwijk zijn hele andere wijken, waarin het soort woningen en het besteedbaar inkomen sterk van elkaar verschillen. Ook zijn er verschillen in het opleidingsniveau. De Vogelwijk kent een hoog opleidingsniveau terwijl in Duindorp bijna de helft laagopgeleid is. Als er wordt gekeken naar de leeftijdsopbouw zijn Duindorp en de Vogelwijk vergelijkbaar. De gemiddelde leeftijd is rond de 40 jaar. Daarnaast wonen in allebei de wijken relatief veel autochtonen met een percentage van ruim 75%.

Van belang is dat er rekening wordt gehouden met de verschillende culturen en belangen in Duindorp en de Vogelwijk. Elke wijk en voetbalvereniging heeft zijn eigen achterban, waarin de Duindorp en de Vogelwijk sterk van elkaar verschillen. De verschillen kunnen de komende jaren kleiner worden door de effecten van de herstructurering in Duindorp, waardoor de wijken meer naar elkaar kunnen toe groeien.

3 Buurthuis van de Toekomst

In dit hoofdstuk wordt een beschrijving gegeven van het Buurthuis van de Toekomst. In eerste instantie is er een analyse gemaakt van de beleidsplannen van de gemeente Den Haag. Daarnaast zijn er interviews gehouden met de Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst, Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten en Afdeling Sportsupport.

Om te beginnen wordt de context geschetst, waarin de ontwikkelingen van het gemeentelijk beleid beschreven worden. In de stand van zaken komt het Buurthuis van de Toekomst in beeld.

Vervolgens worden de definitie en functies van het Buurthuis van de Toekomst beschreven en wordt ingegaan op de mogelijke rol van sportverenigingen en de voorwaarden, waar een Buurthuis van de Toekomst aan moet voldoen. Daarnaast worden enkele good practices en interessante voorbeelden gegeven van het Buurthuis van de Toekomst. Tenslotte worden de hoofdlijnen in de conclusie samengevat.

3.1 Context: de ontwikkelingen van het gemeentelijk beleid

Het concept van het Buurthuis van de Toekomst past in de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving/ de civil society (College van wethouders en burgemeesters, 2012).

Letterlijk vertaald betekent de term civil society een ‘maatschappij van burgers’. Het versterken van de civil society is vastgelegd in het “Coalitieakkoord Aan de Slag 2010-2014” (Gemeente Den Haag, 2010/a) en is een speerpunt van het college van B&W. Een van de ambities van het college van B&W daarbij is om efficiënter gebruik te maken van accommodaties in de stad, wat wordt beschreven in het Uitvoeringsprogramma “De Haagse Participatiemaatschappij” (Gemeente Den Haag, 2011/b).

Het college van Den Haag is een andere weg ingeslagen op het terrein van het welzijnswerk en de participerende burgers. De civil society wordt versterkt en een streven is het integraal samenwerken. In het sociale domein gaat integraal samenwerken over samenhang en afstemming om verkokering tegen te gaan. Daarom is het de bedoeling dat gemeentelijke diensten, sectoren en organisaties beter met elkaar samenwerken. Van de civil society wordt verwacht dat burgers en organisaties samen in de wijk efficiënter werken, waardoor accommodaties/maatschappelijk vastgoed beter benut kunnen worden. Kenmerken van de civil society zijn solidariteit en het realiseren van vrijwilligerswerk in bijvoorbeeld de sportvereniging. In de civil society is een ideaal dat burgers voor elkaar klaar staan. Er wordt verwacht dat burgers zich inzetten voor de ander, de buurt of de vereniging. Daarbij zijn de uitgangspunten van de gemeente Den Haag: het versterken van de eigen kracht en een gedeelde verantwoordelijkheid, waardoor burgers actief participeren in de samenleving (Gemeente Den Haag, 2011/a).

De gemeente Den Haag heeft vertrouwen in de vitaliteit en wilskracht van de burgers. Volgens de gemeente Den Haag zijn participerende burgers langer onafhankelijk en geven zij meer zin aan hun leven. De participatie is gericht op de toename van sociale samenhang en solidariteit in de wijken. Sociale contacten in de wijk zijn een voorwaarde om actief te participeren aan de samenleving. Bovendien kan een goed sociaal netwerk een signalerende functie hebben en

gezondheidsachterstanden verminderen (Gemeente Den Haag 2011/a). De activiteiten in de sportverenigingen kunnen een bijdrage leveren aan maatschappelijke doelen zoals de gezondheid, participatie, ontmoeting en opvoeding gericht op de eigen leden/bewoners uit de buurt (Klein, 2011). Daarom investeert de gemeente Den Haag in activiteiten, die actief burgerschap en sociale contacten stimuleren (Gemeente Den Haag 2011/a). Daarnaast heeft de gemeente Den Haag de ambitie om sport toegankelijker te maken en wil zij de sportfrequentie bevorderen. Daarbij valt er winst te boeken bij de doelgroep volwassenen en mensen met een beperking (Gemeente Den Haag, 2012/a). Een andere ambitie van de gemeente Den Haag is om vrijwilligerswerk te laten stijgen van 18% (2009) naar 25% (2015) (Jelgerhuis, 2011).

De rol van de gemeente verschuift van aanbieder naar het ondersteunen en faciliteren van verenigingen. Er wordt gezocht naar een balans tussen overheid en de samenleving. De overheid trekt zich terug, maar blijft ondersteunen en het streven is dat er meer ruimte wordt gegeven aan de eigen initiatieven van burgers en aan de civil society. In de civil society zijn ruimtes nodig waar bewoners activiteiten kunnen ontplooiën en daarvoor is het concept het Buurthuis van de Toekomst. In het Buurthuis van de Toekomst is het doel dat organisaties (zonder winstoogmerk) samenwerken. Sportverenigingen en welzijnsorganisaties werken bijvoorbeeld samen in een accommodatie en organiseren activiteiten voor de samenleving. Deze organisaties weten meestal ook wat er speelt in de wijk en kunnen gezamenlijk met bewoners bepalen welke activiteiten er nodig zijn voor de wijk. De accommodaties bieden ruimere openingstijden en worden optimaal benut. Daarnaast krijgen de accommodaties meer bekendheid, omdat er nieuwe gebruikers zijn en dit kan kruisbestuivingen en de inzet van vrijwilligers stimuleren (College van wethouders en burgemeesters, 2012).

Het Buurthuis van de Toekomst wordt ingezet vanuit de gemeente om de civil society in Den Haag te versterken. Dit sluit aan bij de bestuursopdrachten 1: 'Uitgaan van de kracht van de Hagenaar' (burgerkracht en zijn omgeving) en bestuursopdracht 3: 'Kosten besparen, slim combineren' (efficiënter gebruik maken van accommodaties met de nieuwe oriëntatie op het welzijnswerk) staan in het Meerjarenbeleidsplan "Zorg voor elkaar" (Gemeente Den Haag, 2011/a).

3.1.1 Stand van zaken

De gemeente Den Haag heeft het Projectbureau Buurthuis van de Toekomst opgericht om bovenstaand beleid in de praktijk te stimuleren. De wethouder, Karsten Klein is namens het college van B&W bestuurlijk verantwoordelijk voor het project en daarmee het gezicht van het project in de stad. In 2012 zijn er tien stadsdeelavonden in Den Haag georganiseerd waar het concept het Buurthuis van de Toekomst onder de aandacht is gebracht bij maatschappelijke organisaties. Vervolgens zijn er in 2012 zes maatschappelijke organisaties als Buurthuizen van de Toekomst gelabeld en in 2013 worden er waarschijnlijk nog eens dertig gelabeld. Daarnaast worden er in 2013 nieuwe doelgroepen benaderd: vrijwilligers, bedrijven en ZZP'ers, die de civil society verder kunnen vormgeven. De gemeente Den Haag biedt maatschappelijke organisaties ondersteuning in de ontwikkeling van multifunctioneel accommodatie gebruik. Er is een digitale online marktplaats ontwikkeld waar organisaties de ruimte in hun accommodaties op de marktplaats kunnen aanbieden. De gemeente Den Haag kijkt of de organisaties voldoen aan de voorwaarden, namelijk dat het maatschappelijke organisaties zijn en geen bedrijven met bedrijfsruimte in de verhuur. Sinds december 2012 kunnen de organisaties op de digitale online marktplaats ook activiteiten plaatsen (Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst, 2013).

3.2 Definitie en functies van het Buurthuis van de Toekomst

De projectgroep Buurthuis van de Toekomst stelt dat een accommodatie pas als een Buurthuis van de Toekomst kan worden aangemerkt, als er sprake is van multifunctioneel medegebruik en een wijkfunctie vervult.

3.2.1 Multifunctioneel medegebruik

Als er naast de hoofdactiviteit minimaal één andersoortige activiteit plaatsvindt in de accommodatie, kan worden gesproken over multifunctioneel medegebruik/accommodatie gebruik. Door slim te combineren of door de accommodatie te verhuren, wordt de samenwerking tussen verschillende organisaties bevorderd en worden de kosten gedeeld. Er zijn verschillende vormen van medegebruik, namelijk structureel en incidenteel medegebruik. Van structureel medegebruik is sprake als een andere organisatie, bijvoorbeeld het Wijkberaad op vaste momenten een ruimte huurt in de accommodatie van de voetbalvereniging. Bij incidenteel medegebruik huurt een andere organisatie bijvoorbeeld een paar keer per jaar de accommodatie voor bijeenkomsten in het Buurthuis van de Toekomst.

3.2.2 Wijkfunctie

Een wijkfunctie betekent dat een vitale sportvereniging een brede maatschappelijke functie heeft. In het Buurthuis van de Toekomst worden er dan verschillende activiteiten voor en door wijkbewoners georganiseerd waar vraag naar is. De accommodatie zal een centrale ontmoetingsplek voor de wijk vormen, waardoor de sociale samenhang vergroot wordt (Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst, 2013). Het toekomstbeeld van de wethouder, Karsten Klein is dat de sportverenigingen verbindingen leggen en de deuren open hebben staan voor de buurt (Klein, 2011).

Volgens de gemeente Den Haag zijn er drie mogelijkheden om maatschappelijke activiteiten te verbreden in het Buurthuis van de Toekomst:

1. Andere maatschappelijke organisaties zoals de naschoolse opvang of welzijnsorganisatie gaan gebruik maken van bijvoorbeeld het clubgebouw van de voetbalvereniging, zodat het clubgebouw efficiënt gebruikt en beter benut wordt.
2. De sportvereniging organiseert eventueel in samenwerking met andere organisaties activiteiten voor nieuwe leden/groepen zoals ouderen, niet-westerse Hagenaars, mensen met een beperking of een gezondheidsachterstand.
3. Er worden andere activiteiten georganiseerd naast de reguliere (sport)activiteiten gericht op de eigen leden/nieuwe groepen zoals huiswerk begeleiding voor jongeren en een maaltijdvoorziening voor de eigen leden en wijkbewoners (Gemeente Den Haag, 2011/c).

Belangrijke voorwaarde daarbij is dat de maatschappelijke activiteiten in het Buurthuis van de Toekomst duurzaam zijn. Dit betekent dat de gemeente verwacht dat de maatschappelijke activiteiten onderdeel uitmaken van de visie, missie en doelstellingen van de sportvereniging. Daarnaast moet het plan zijn goedgekeurd door de leden in een algemene ledenvergadering. Binnen de vereniging is het de bedoeling dat een bestuurslid of een werkgroep verantwoordelijk is voor de uitvoering van het plan over de maatschappelijke activiteiten. Het plan zal voldoende draagvlak onder andere betrokken organisaties moeten hebben, waarbij de afspraken zijn vastgelegd in een meerjarige overeenkomst over de uitvoering en termijnen van de maatschappelijke activiteiten. In de uitvoering zal elke activiteit met doelstellingen en resultaten SMART geformuleerd worden (Gemeente Den Haag, 2011/d).

Als een sportvereniging gaat samenwerken met een maatschappelijke organisatie, wordt de “overeenkomst medegebruik accommodatie” ingevuld, waarin artikelen staan zoals de kosten, schade eigendommen en de samenwerking (Gemeente Den Haag, 2011/e).

3.3 Sportverenigingen en Buurthuis van de Toekomst

In samenwerking met het welzijnswerk en het jeugd- en ouderenbeleid kan de maatschappelijke rol van sportverenigingen bevorderd worden. De gemeente Den Haag stelt dat sportverenigingen een centrale rol in de wijk hebben en een brede buurtfunctie kunnen vervullen. Deze centrale rol kan worden uitgebreid door het welzijnswerk in de accommodaties van de sportverenigingen te organiseren. De gemeente Den Haag onderzoekt welke sportverenigingen ontwikkeld worden tot een Buurthuis van de Toekomst. Aan de hand van de resultaten worden accommodaties waar nodig aangepast (Gemeente Den Haag, 2011/f).

De Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag maakt een verenigingsscan, die bestaat uit de organisatorische, financiële, maatschappelijke en sportieve kwaliteiten om te kijken of de sportvereniging vitaal genoeg is voor het Buurthuis van de Toekomst (Gemeente Den Haag, 2011/g). Volgens Afdeling Sportsupport “staat een sterke vereniging middenin de samenleving, heeft een goed bestuur, genoeg leden, is financieel gezond en goed georganiseerd” (Gemeente Den Haag, 2012/c). Een vitale vereniging kan de Investerings subsidie Accommodaties Sportverenigingen/ IAS-subsidie (bijlage: 1) krijgen om de accommodatie aan te passen. De voorwaarde voor de IAS-subsidie is dat de sportvereniging ingezet wordt voor de verbreding van maatschappelijke activiteiten en een bijdrage levert aan het sportbeleid van de gemeente Den Haag. De subsidieregeling biedt de mogelijkheid om de wijkfunctie te verbeteren of achterstallig onderhoud te verminderen (Gemeente Den Haag, 2011/c).

Volgens de Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten is een vitale vereniging een stabiele partner, financieel gezond en heeft voldoende vrijwilligers. Zoals in het Buurthuis van de Toekomst zullen het clubgebouw en het onderhoud geschikt moeten zijn voor meerdere functies. Soms zijn aanpassingen nodig als verschillende organisaties gebruik gaan maken van het gebouw en in de nieuwbouwplannen zal de wijkfunctie mee worden genomen. Ook zal het gebouw zo nodig kunnen worden aangepast voor mensen met een beperking (Klein, 2011).

3.4 Good practices en relevante initiatieven

In deze paragraaf wordt een beschrijving gegeven van de belangrijkste bevindingen over wat er in de literatuur en op andere plaatsen al bekend is met betrekking tot het Buurthuis van de Toekomst en met name de rol van sportverenigingen. De verkenning is gedaan door het afnemen van interviews, literatuuronderzoek en het raadplegen van internet. De naam van het Buurthuis van de Toekomst wordt alleen gebruikt in Den Haag en Breda, maar er zijn vergelijkbare initiatieven in andere steden in ontwikkeling. Ook De Kennisbank Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen gebruikt de term van het ‘buurthuis van de toekomst’. Daarnaast zijn er in Rotterdam interessante ontwikkelingen waarvan veel geleerd kan worden. In Den Haag zijn er drie Buurthuizen van de Toekomst beschreven waarmee een interview is afgelegd. Deze bestaan uit activiteiten- en ontmoetingscentrum Stichting The Hungry Mind, Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond en voetbalvereniging DUNO.

3.4.1 Landelijk

Volgens De Kennisbank Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen worden sportverenigingen steeds vaker een Buurthuis van de Toekomst. Sport heeft een maatschappelijke meerwaarde in stimuleringswijken en bevordert de leefbaarheid en gezondheid. De sportverenigingen vervullen de rol van een buurthuis en daardoor hebben al vele jongeren uit stimuleringswijken de weg gevonden naar georganiseerde sport. Sportbonden en gemeenten hebben sportverenigingen gestimuleerd in het kader van het landelijk Meedoen-programma op het gebied van de jeugdsport. Door dit programma is het sociaal-pedagogisch klimaat op sportverenigingen verbeterd, het jeugdkader versterkt en is er meer opgeleid kader. De ouders van de jongeren zijn betrokken en een aantal zet

zich ook in als vrijwilliger. De sportverenigingen hebben allianties gesloten met scholen en wijkinstellingen. In het Meedoen-programma zijn 27.000 nieuwe jeugdleden geworven en dat betekent een groei van ongeveer 30% op de sportverenigingen die deelnamen aan het project. In het Meedoen-programma is gebleken dat vitale verenigingen het project succesvol kunnen uitvoeren. Ook is het draagvlak binnen het bestuur en op de sportverenigingen van groot belang (Kennisbank Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen, 2011).

3.4.2 Rotterdam

Rotterdam wil de maatschappelijke rol van sportverenigingen voor de stad vergroten. Het Sportplusprogramma '30 clubs helpen Rotterdam vooruit' is opgezet en wordt uitgevoerd door Rotterdam Sportsupport van de gemeente Rotterdam. De dertig sportverenigingen werken in de periode 2011-2014 aan doelstellingen op het gebied van werk, inkomen, gezondheid, onderwijs en (sport)participatie van bijzondere doelgroepen. De motieven van de sportverenigingen om mee te doen aan het Sportplusprogramma zijn enerzijds om de maatschappelijke betrokkenheid te vergroten en anderzijds dat de sportvereniging vitaler wordt en het imago verbetert. Zo kan het meer leden, vrijwilligers en geld opleveren. In het Sportplusprogramma heeft Rotterdam Sportsupport gekozen voor vitale sportverenigingen met ambitie om maatschappelijke activiteiten te ondernemen (Hermens, 2012).

Het thema gezondheid is een makkelijke stap om de sportvereniging maatschappelijk verantwoord te laten zijn. In Rotterdam kampen kinderen en jongeren met overgewicht en daarom worden er activiteiten gericht op gezonde voeding georganiseerd. Voor mensen met een psychische beperking, waarvan de stap nog te groot is om te sporten, is een strippenkaart in ontwikkeling. Ook zijn er activiteiten voor deze doelgroep op momenten dat er geen andere leden zijn; voetbal kan bijvoorbeeld het zelfvertrouwen bevorderen.

Bij het thema (sport)participatie van bijzondere doelgroepen wordt er samengewerkt met maatschappelijke organisaties en vrijwilligers hebben een belangrijke inbreng. De vrijwilligers kunnen een opleiding volgen, waarin zij leren omgaan met bijzondere doelgroepen. Ook is er een plan om huiswerkbegeleiding te organiseren voor de leden van de vereniging, maar ook voor kinderen uit het speciaal onderwijs. Een sportvereniging is vaak een laagdrempelige plek, waar mensen met elkaar in contact kunnen komen. Daarom wordt er ook samengewerkt met reïntegratie bureaus. De cliënten worden op deze manier gewaardeerd en de sportverenigingen kunnen hierdoor vrijwilligerstekorten opvangen. Bovendien kan sport ingezet worden als 'behandelings'methode voor bijvoorbeeld dak- en thuisloze jongeren uit de jeugdzorg of reclassering. Dit kan wel veel vragen van de leden en vrijwilligers van de sportvereniging opleveren.

Bij het thema werk valt er te denken aan een zinvolle dagbesteding zoals reïntegratie trajecten om te klussen op de sportvereniging. Daarnaast zijn er initiatieven waarbij het netwerk wordt ingezet om een (nieuwe) baan te vinden.

Bij het thema onderwijs is er bijvoorbeeld een naschools aanbod of zijn er stageplekken.

Onderwijsinstellingen kunnen ook gebruik maken van het sportaanbod en de sportverenigingen kunnen clinics aanbieden. Sport kan een aandeel leveren in het verbeteren van onderwijsprestaties zoals planningsvaardigheden. Door middel van het ontwikkelen van maatschappelijke activiteiten kunnen de sportverenigingen een bijdrage leveren aan stedelijke doelstellingen. De sportverenigingen worden zelf stabiel en zichtbaarder in de omgeving.

Het succes van de Sportplusverenigingen wordt vergroot door drie voorwaarden. Ten eerste is het draagvlak onder de eigen leden van de sportvereniging van groot belang. Ten tweede zijn er specifieke vaardigheden van vrijwilligers noodzakelijk om maatschappelijke activiteiten te organiseren. Ten derde zijn er meerdere pioniers in de sportvereniging nodig, die de kar trekken. Ook is het belangrijk om sectoren buiten de sport te betrekken, zodat er nieuwe verbindingen gelegd kunnen worden tussen bijvoorbeeld professionals uit de sociale sector en de sportvereniging (Hermens, 2012).

3.4.3 Good practices in Den Haag en internationaal

3.4.3.1 The Hungry Mind en internationaal

Stichting The Hungry Mind is een activiteiten- en ontmoetingscentrum, gelegen op sportpark Ockenburgh. Sportpark Ockenburgh is een gemeenschappelijk sportpark met drie verschillende sportverenigingen. De voorzitter van The Hungry Mind is al vier jaar bezig en de trekker van het project om in een leegstaande accommodatie iets te creëren waar vraag naar is in de buurt. De voorzitter van The Hungry Mind is geïnspireerd geraakt in Egypte, Schotland en Rusland. In Cairo bevond zich het 'Mady' huis, dat ook vlakbij een internationale school stond en waar Arabische vrouwen met de internationale dames aan het koken waren. Voor veel mensen was het huis een veilige haven. Volgens de voorzitter heb je dat misschien in Den Haag minder nodig, maar er zijn wel veel mensen zoekende, die zich ergens thuis willen voelen. Volgens de voorzitter voel je je het meest thuis, als je met de lokale bevolking in contact komt en denkt dat het leven dat je leeft 'gewoon' is. In Schotland bevond zich in de lokale dorpsschool een community centre, waar tussen de middag gesport werd en koffie kon worden gedronken. Dit initiatief bracht ook mensen bij elkaar, jong en oud. De voorzitter begon tijdens de lunchtijd mini tennis te organiseren in een leegstaande hal. Op de school werd veel gepest en er was een afdeling van 'special needs', kinderen met een afwijking. Binnen anderhalf jaar waren er wel tweehonderdvijftig kinderen over de week verdeeld, die aan mini tennis deden. Daardoor ontstond er een naschools activiteitenprogramma. De school werd uiteindelijk een zaaibodem voor nieuw talent en is volgens de voorzitter in feite een voorloper van het Buurthuis van de Toekomst, waarbij al bestaande faciliteiten worden gebruikt. Volgens de voorzitter kan een school aan een sportvereniging verbonden worden, zodat er teams geoogst worden. Ook in Moskou was een café in de school gelegen, waar de ontmoetingsplek het leven makkelijker leek te maken. Volgens de voorzitter zoeken mensen vrienden, als zij ergens nieuw zijn. Met de buitenlandse achtergrond en ervaringen dacht de voorzitter dat zoiets ook in Nederland nodig was en dat is Stichting The Hungry Mind geworden (Voorzitter Stichting The Hungry Mind).

Vier jaar geleden heeft The Hungry Mind een marktonderzoek gedaan met de vraag voor een plek om lokaal en internationaal Den Haag elkaar te laten ontmoeten door middel van activiteiten. Toentertijd was er weinig cohesie in de wijk. In de wijk wonen veel ouderen en is er een internationale school. Het resultaat van het marktonderzoek was positief en daarna heeft The Hungry Mind een strategie en een business plan geschreven dat gebaseerd was op sponsoring. Van niets is er iets gemaakt met behulp van vrijwilligers en bedrijven.

In The Hungry Mind kunnen mensen elkaar ontmoeten door middel van sportieve en creatieve activiteiten. Het doel is dat lokaal en internationaal Den Haag elkaar ontmoet. Naast The Hungry Mind ligt de internationale school, die vaak deelneemt aan een naschools programma. De internationale school geeft buiten op de velden sportlessen. De internationale school heeft vraag naar naschoolse activiteiten en daarom komen er sportcoaches naar The Hungry Mind, die faciliteert om activiteiten aan te bieden. The Hungry Mind heeft faciliteiten, die de hele dag door gebruikt kunnen worden. Sinds The Hungry Mind zich op het sportpark bevindt, zijn er meer sporten op de kaart gekomen.

Door samen te werken met andere partijen, sponsors en vrijwilligers kun je als het ware een vraag in een bedrijf stoppen, een vrijwilligersbedrijf. De voorzitter ziet The Hungry Mind als een nieuwe manier van ondernemen, waardoor mensen bij elkaar gebracht worden en voor de goede zaak werken wat het 'ons gevoel' geeft. Volgens de voorzitter is het de bedoeling dat het Buurthuis van de Toekomst een 100% vrijwilligers initiatief is, maar daar heeft zij haar vraagtekens over op de langere termijn. Zal het buurthuis nog blijven bestaan zonder ontzettend gedreven mensen, die de kar trekken? The Hungry Mind heeft hierover gesproken met de gemeente Den Haag om een buurtsport coördinator wellicht te betalen/subsidiëren vanuit de gemeente Den Haag. Een buurtsport

coördinator is een link tussen de sportverenigingen en het Buurthuis van de Toekomst en zal daarbij een stabiele factor kunnen zijn (Voorzitter Stichting The Hungry Mind).

In de zomer van 2010 is The Hungry Mind begonnen met mini tennis en voetbal. Inmiddels staan er al 36 activiteiten op het programma. The Hungry Mind heeft 52 vrijwilligers, maatschappelijke stages en er zijn professionals (activiteitenbegeleiders), die worden betaald vanuit de activiteiten. “Als een activiteit te duur is, komen er geen mensen en gaat de activiteit niet door” (Voorzitter Stichting The Hungry Mind). The Hungry Mind is begonnen zonder geld en financieel draaien zij rond. De voorzitter heeft verschillende sponsors en organisaties gevraagd om The Hungry Mind financieel te steunen. Volgens de voorzitter hebben veel bedrijven een maatschappelijk hart en willen zij graag iets geven. Een voorbeeld is Albert Heijn, die wekelijks een krat aan de kinderen schenkt, gevuld met fruit en limonade. De GAMMA heeft ook gesponsord en Brandmeester koffie heeft de eerste machine en de kopjes geschonken. The Hungry Mind is op de goede weg en volgens de voorzitter is ook de mond-tot-mond reclame belangrijk. Daarnaast wordt de publiciteit verzorgd in lokale krantjes en krijgen de website en Facebook steeds meer vorm. Op de internationale school met 1400 leerlingen mag er worden geflyerd en is er een informatiebank, waaruit informatie kan worden geput (Voorzitter Stichting The Hungry Mind).

3.4.3.2 Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond

Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond bestaat al meer dan veertig jaar en is gelegen in de wijk Morgenstond. In 2009 was de wijk Morgenstond een krachtwijk en er was geld vanuit de gemeente Den Haag voor ideeën. De secretaris van Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond heeft zich samen met haar man ingezet en daardoor hebben zij €100.000 gewonnen. Hiermee is het pand uitgebreid, verbouwd en opgeknapt. Sinds vorig jaar mei is Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond officieel een Buurthuis van de Toekomst. In het Buurthuis van de Toekomst wordt er gewerkt met vijftien vaste vrijwilligers en daarnaast zijn er vrijwilligers, die de Nederlandse taal leren en van vacatures van de vrijwilligerswinkel. Ook zijn er vakkrachten/ZZP'ers, die activiteiten organiseren voor een klein bedrag. Daarnaast wordt er met verschillende organisaties samengewerkt: het wijkplatform, de dak- en thuislozen van Cleanriver, de VVE-vereniging, Psyq, de woningbouw, de wijkagent, het Buurt Interventie Team en een pedicure. Al die verschillende organisaties zoeken ruimte en de stichting heeft daar de ruimte voor. Het stadsdeelkantoor is een belangrijke schakel in het doorverwijzen naar de ruimtes van de stichting, waar organisaties gebruik van kunnen maken. Volgens de secretaris is het belangrijk dat de huur laag is en dat je het aantrekkelijk maakt voor de mensen. Ook stelt de secretaris dat veel mensen het ook altijd druk hebben. Volgens de secretaris zal je zelf op zoek moeten gaan en dit kan via mond-tot-mond reclame of de promotie in wijkkrantjes. De secretaris stelt ook dat veel organisaties te bescheiden zijn om fondsen en subsidie van de gemeente aan te vragen, maar als je het eenmaal weet gaat het vooral om netwerken (Secretaris Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond).

3.4.3.3 Voetbalvereniging DUNO

In het pand van voetbalvereniging DUNO zit ook de bloedbank Sanquin en kinderopvang 2Samen. De voetbalvereniging heeft een nieuw clubgebouw gebouwd in samenwerking met woningcorporatie Staedion. DUNO werkt samen met organisaties om de maatschappelijke betrokkenheid uit te stralen en de leefbaarheid in de wijk te vergroten (Kenniskamp Platform 31, 2007). Voetbalvereniging DUNO door Bestuurslid Algemene Zaken ook wel een ‘bedrijf’ genoemd bestaat uit ongeveer 550 leden. Volgens het bestuurslid heeft een vereniging een kader nodig en hij runt het als een bedrijf, want anders hou je het niet vol. Bij een voetbalvereniging als een bedrijf kunnen gaan het om bedrijfsmatig plannen, afspraken maken en reglementen vaststellen. Ook valt er te denken aan de schoonmaak, inkoop en verkoop en als vereniging heb je te maken met veel geld. Het bestuurslid ziet de samenleving veranderen en het aantal vrijwilligers afnemen. “Het onderwerp vrijwilligers en vrijwilligersinzet is altijd een hot issue geweest, maar voor alle verenigingen wordt

het volgens hem steeds moeilijker om een vereniging te kunnen runnen” (Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO). Volgens het bestuurslid kan de bereidheid vergroot worden als gemeenten of professionals de verenigingen ondersteunen en begeleiden. Het bestuurslid pleit voor een convenant, waarbij een vereniging zal moeten voldoen aan een x aantal punten. Deze punten kunnen bestaan uit bijvoorbeeld een goed bestuur, gezonde financiële huishouding en voldoende kwaliteitsnormen als sanitair en de keuken. “Als de vereniging voldoet aan het convenant kan het in aanmerking komen voor additionele hulp vanuit de gemeente instanties” (Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO).

Het bestuurslid stelt dat als een voetbalvereniging een Buurthuis van de Toekomst wil worden, er voldoende kader en tijd nodig is om buurthuisactiviteiten te integreren in de vereniging. Daarnaast krijg je te maken met een planning en zal je goede afspraken maken met de partijen, omdat je een gebouw vrij geeft op basis van goed vertrouwen. Het bestuurslid is selectief en screent de partijen. De screening gaat op basis van de achtergrond, motivatie en het kader. Ook zijn de leden belangrijk en die zijn de achterban van je vereniging. Dit betekent dat de leden moeten leren accepteren, dat andere partijen gebruik maken van de ruimte, omdat de kantine bijvoorbeeld op een paar avonden niet meer beschikbaar is voor de eigen leden (Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO).

Een Buurthuis van de Toekomst is een multi-disciplinair gebouw, waarbij voetbal nog steeds de core business is, maar waar een aantal uren of dagen ook buurthuis activiteiten zijn. Daarvoor is een gebouw belangrijk, dat voldoende facilitaire mogelijkheden heeft. De veiligheid en hygiëne zijn hierbij een bijkomend belangrijk aspect. Volgens het bestuurslid zullen eerst de randvoorwaarden in orde moeten zijn voordat je als voetbalvereniging hieraan begint.

Het bestuurslid is begonnen met draagvlak creëren. Volgens het bestuurslid wil iedereen op de korte termijn een Buurthuis van de Toekomst worden, omdat de financiën bij alle sportverenigingen achteruit gaan. Dat betekent volgens het bestuurslid dat er wordt gezocht naar alternatieven zoals het Buurthuis van de Toekomst. Te pas en te onpas worden verenigingen een buurthuis om geld binnen te krijgen, maar de mislukking ligt op de loer als er geen visie achter zit. Bij het Buurthuis van de Toekomst hoopt het bestuurslid dat de core business van de vereniging blijft bestaan en dat het gebouw zeven dagen per week bezet is met allerlei activiteiten. Het bestuurslid gelooft in een natuurlijk proces dat partijen bij elkaar komen. Een ander dilemma ligt volgens hem in de kwetsbare groepen in de samenleving zoals de moeilijk opvoedbare jeugd en mensen met psychische problemen, die men onder wil brengen in het Buurthuis van de Toekomst. Volgens het bestuurslid is dit de grootste valkuil, omdat mensen niet kunnen rehabiliteren op de vereniging zonder professionele begeleiding (Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO).

Het bestuurslid zal zich bij DUNO gaan inzetten voor de doelgroep ouderen, die zullen recreëren op de voetbalvereniging. Daarmee wil hij een gezonde mix creëren tussen de jeugd en de ouderen, zodat beide generaties aanwezig zijn. Er zal een combinatie zijn van 50% voetbal en 50% andere activiteiten. Bij de activiteiten kan het zo gek niet zijn zolang de partijen passen binnen de vereniging en kwalitatief goed zijn. De werkwijze van DUNO is ‘low profile’; volgens het bestuurslid zijn anderen aan het rennen voor een Buurthuis van de Toekomst, terwijl hij het stap voor stap doet om het beheersbaar te maken. Het bestuurslid gaat zich in de toekomst op de doelgroep ouderen richten, zodat ze kunnen bewegen/ sporten, socialiseren en met elkaar omgaan (Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO).

3.5 Conclusie

Het concept van het Buurthuis van de Toekomst past in de ontwikkeling van verzorgingsstaat naar participatiesamenleving. Belangrijke uitgangspunten in het beleid zijn het versterken van de eigen kracht, gedeelde verantwoordelijkheid en participerende burgers. Verwacht wordt dat burgers zich inzetten voor de ander, de buurt of de vereniging. In het Buurthuis van de Toekomst gaat het om de grote driehoek: accommodaties, activiteiten en vrijwilligers. Een accommodatie kan worden aangemerkt als een Buurthuis van de Toekomst door de functies: multifunctioneel medegebruik en wijkfunctie. Als er naast de hoofdactiviteit een andere activiteit in de accommodatie plaatsvindt, is sprake van multifunctioneel accommodatie medegebruik. Een vitale sportvereniging kan ervoor kiezen om het Buurthuis van de Toekomst te worden door de maatschappelijke rol van de sportvereniging verder te ontwikkelen. De brede maatschappelijke functie van de vitale sportvereniging kan worden beschouwd als een wijkfunctie. De accommodatie van de sportvereniging zal een centrale ontmoetingsplek voor de wijk worden, waardoor de sociale samenhang wordt vergroot. Binnen de maatschappelijke functies is een grote variëteit mogelijk, zoals naschoolse opvang, (sport)participatie van bijzondere doelgroepen en gezondheidsprojecten. De sportvereniging mag hieraan zelf invulling geven.

De gemeente Den Haag kijkt of de organisaties voldoen aan de voorwaarden, zodat het maatschappelijke organisaties zijn en geen bedrijven met bedrijfsruimte in de verhuur. De voorwaarden van een vitale vereniging volgens Afdeling Sportsupport zijn dat de sportvereniging een goed bestuur heeft, genoeg leden, financieel gezond en goed georganiseerd is. Afdeling Sportsupport maakt vooraf een verenigingsscan, die bestaat uit de organisatorische, financiële, maatschappelijke en sportieve kwaliteiten om te kijken of de sportvereniging vitaal genoeg is voor het Buurthuis van de Toekomst. Als de sportvereniging vitaal is, kan het in aanmerking komen voor de IAS-subsidie om de accommodatie aan te passen. De voorwaarde van de IAS-subsidie is dat de sportvereniging ingezet wordt voor de verbreding van maatschappelijke activiteiten en een bijdrage levert aan het sportbeleid van de gemeente Den Haag. De gemeente Den Haag verwacht dat de maatschappelijke activiteiten duurzaam zijn en een onderdeel uitmaken van de visie, missie en doelstellingen van de sportvereniging. Het plan zal worden goedgekeurd in de algemene ledenvergadering en een bestuurslid/werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan van maatschappelijke activiteiten. Bovendien heeft het plan voldoende draagvlak en de afspraken tussen betrokken organisaties worden vastgelegd in een meerjarige overeenkomst.

In de literatuur en op andere plaatsen zijn er interessante voorbeelden beschreven over het Buurthuis van de Toekomst en de mogelijke rol van sportverenigingen. Als een sportvereniging een Buurthuis van de Toekomst wil worden, zijn een visie, voldoende kader en tijd nodig om buurthuis activiteiten te integreren in de vereniging. De leden zijn belangrijk als achterban van de sportvereniging en dit betekent dat de leden het zullen moeten accepteren dat andere partijen gebruik maken van de ruimte zoals de kantine, die bijvoorbeeld een paar avonden niet meer beschikbaar is voor de leden. Het Buurthuis van de Toekomst is een multi-disciplinair gebouw, waar de hoofdactiviteit zoals voetbal de core business is, maar waar een aantal uren of dagen buurthuis activiteiten zijn. Een gebouw met voldoende facilitaire mogelijkheden, hygiëne en veiligheid zijn belangrijke aspecten.

In het Buurthuis van de Toekomst kunnen sportverenigingen de maatschappelijke betrokkenheid vergroten en zo kan er op sportief en maatschappelijk vlak sprake zijn van een win-win situatie. Voor de sportverenigingen valt er winst te behalen op veel terreinen: het sociaal-pedagogisch klimaat verbeteren, de ouderbetrokkenheid verhogen, versterking van de sportvereniging en het kader. Daarnaast kan de sportvereniging aantrekkelijker worden voor de leden, vrijwilligers en in het bijzonder de jeugd waardoor het imago ook versterkt kan worden. Dit betekent meer kansen om geld te genereren zowel van de overheid als het bedrijfsleven. De maatschappelijke winst kan

bestaan uit het bevorderen van de gezondheid en leefbaarheid in de wijk. Het thema gezondheid kan een makkelijke stap zijn om maatschappelijk verantwoord te zijn. Sport kan bijvoorbeeld ingezet worden als ‘behandelings’ methode, waarbij cliënten kunnen reïntegreren in de sportverenigingen. Voor (sport)participatie bijzondere doelgroepen zijn er vaardigheden of een opleiding bij vrijwilligers van belang. Ook kan sport de onderwijsprestaties verbeteren zoals planningsvaardigheden. Dit betekent dat het Buurthuis van de Toekomst kan aansluiten bij stedelijke doelstellingen, waarbij de maatschappelijke rol vergroot wordt. Uit de voorbeelden zijn ideeën te halen voor functies, die sportverenigingen kunnen ontwikkelen. Daarbij zijn de volgende voorwaarden belangrijk: draagvlak onder de eigen leden is van groot belang en vrijwilligers hebben specifieke vaardigheden nodig om maatschappelijke activiteiten te organiseren. Daarnaast zijn meerdere pioniers, die de kar trekken essentieel en is het belangrijk om sectoren van buiten de sport te betrekken om verbindingen mee te leggen.

4 Bevindingen

In dit hoofdstuk worden de bevindingen beschreven van het veldonderzoek en de documentenanalyse. Er zijn interviews gehouden met professionals van Welzijn Scheveningen en Stichting Boog. De beleidsdocumenten van deze organisaties zijn geraadpleegd om te kijken wat de huidige situatie is en wat de plannen voor de komende jaren zijn. Daarnaast is gebruik gemaakt van de informatiebijeenkomst van het Buurthuis van de Toekomst van voetbalvereniging SVV Scheveningen. Ook zijn er drie interviews met sleutelfiguren en de directeur van basisschool De Tweemaster gehouden om een beeld te krijgen van de ideeën en behoeften, die leven in Duindorp en waarop voetbalvereniging Duindorp S.V. mogelijk kan inspelen. De sleutelfiguren zijn de oud-voorzitter voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp, buurtbeheerder Vestia Duindorp en een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen. Bovendien zijn er interviews gehouden met actieve organisaties en de gemeente Den Haag over mogelijke samenwerking in het Buurthuis van de Toekomst. De functies en (maatschappelijke/) activiteiten worden besproken en nagegaan wordt hoe die passen in het Buurthuis van de Toekomst in Duindorp en omgeving. Ook worden de maatschappelijke organisaties en mogelijke samenwerkingspartners beschreven, die gebruik kunnen maken van het clubgebouw/accommodatie van Duindorp S.V.

4.1 Andere spelers in het veld

In deze paragraaf worden de functies van het Trefpunt Welzijn Scheveningen, Stichting Boog en voetbalvereniging SVV Scheveningen beschreven om zo inzicht te verkrijgen in de mogelijke functies, (maatschappelijke/) activiteiten en samenwerkingspartners, die voetbalvereniging Duindorp S.V. als Buurthuis van de Toekomst in Duindorp en omgeving zou kunnen vervullen.

4.1.1 Trefpunt Welzijn Scheveningen

De locatiemanager van het Trefpunt van Welzijn Scheveningen is van mening dat het Trefpunt een Buurthuis van de Toekomst is, omdat er wordt samengewerkt met allerlei partijen en wijkbewoners. Het Trefpunt ligt helemaal ingebed in Duindorp, waar al van alles gebeurt. Wekelijks komen er achthonderd bezoekers van alle leeftijden voor activiteiten, ontmoeting en informatie. In 2009 werkten 73 vrijwilligers in het Trefpunt en in 2011 was het aantal toegenomen tot 120 vrijwilligers. Dit betekent een investering in vrijwilligers (Welzijn Scheveningen, 2012). Het Trefpunt heeft verschillende ambities ingedeeld in thema's. Bij het thema 'sociale cohesie' wordt een laagdrempelig activiteitsaanbod georganiseerd en bewonersparticipatie versterkt. Het thema 'welzijn in de woonomgeving' heeft de ambitie een gezonde wijk te bevorderen, waar aandacht is voor beweegactiviteiten en gezond eten. Het jongerenwerk is gericht op activiteiten en individuele traject begeleiding, waardoor de overlast in de wijk teruggedrongen wordt. De wijkbewoners worden ondersteund in hun verantwoordelijkheid en het oplossen van de eigen problemen. Ook is in het Trefpunt de I-Shop gevestigd, die wekelijks honderdvijftig vragen beantwoordt. Daarnaast is er in Duindorp sprake van een integrale aanpak, waar problemen achter de voordeur aangepakt worden. Bij het thema 'opvoeding en onderwijs' is de ambitie de sociale ontwikkeling en de talenten van kinderen te stimuleren. Een andere ambitie is dat jongeren participeren in de samenleving en invulling geven aan hun vrije tijd (Welzijn Scheveningen, 2012).

De voorzitter van het Wijkberaad Duindorp vindt het Trefpunt al een Buurthuis van de Toekomst, omdat er verschillende voorzieningen en doelgroepen zijn, die iets gezamenlijks hebben. De projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten ziet het Trefpunt als de 'huiskamer van Duindorp', waaraan je niet wilt tornen, omdat het een prachtige locatie is die goed loopt. Volgens de projectleider zijn de functies van het Buurthuis van de Toekomst enerzijds een vindplaats voor het welzijnswerk en anderzijds een plek voor gezelligheid. Ook de directeur van basisschool De Tweemaster ziet het Trefpunt en het hele gebied rond het Tesselseplein als een Buurthuis van de Toekomst.

Het Trefpunt heeft met de stuurgroep Brede School Duindorp in samenhang met de scholen een naschools programma opgezet. De kinderen die niet aan het Brede School programma participeren kunnen terecht bij de open-inloop van het Trefpunt (Welzijn Scheveningen, 2012).

Volgens de locatiemanager is Welzijn Scheveningen bezig met de nieuwe sporttuin en de kinderboerderij wat nieuw leven in te blazen.

Sinds januari 2013 is de sporttuin begonnen met het organiseren van activiteiten en inmiddels is het aanbod al best groot. Op dit moment is de sporttuin bezig met de exploitatie, zodat er naast de naschoolse opvang straks ook jongeren of de ouderen uit de wijk in kunnen. In de planning wordt gekeken naar de namiddagen/avonden, weekenden en vakanties, waarin mogelijk voetbalvereniging Duindorp S.V. ingeroosterd kan worden (Directeur basisschool De Tweemaster).

4.1.2 Stichting Boog

Stichting Boog werkt samen en verbindt bestaande partijen en initiatieven. De opdrachtgevers zijn corporaties, stadsdeelteams, bewonersorganisaties en de gemeente Den Haag. Stichting Boog communiceert met bewoners en richt zich op moeilijk bereikbare groepen. Deze opdrachtgevers hebben aan Stichting Boog gevraagd om met het thema jongerenoverlast aan de slag te gaan. De gemeente Den Haag verwacht van Stichting Boog wijkperspectieven en een analyse van de te verwachten ontwikkelingen. Vanuit welzijnsorganisaties is het hoofddoel participatie en deze zullen verbindingen gaan leggen tussen mensen en vraagstukken in de wijk. Een speerpunt van Stichting Boog is het activeren en mee laten doen van bewoners, waarbij community art projecten worden ingezet. Daarbij wordt verwacht dat Stichting Boog een bijdrage levert aan nieuwe vormen van bewonersparticipatie. Daarom zullen er methodieken en producten worden ontwikkeld om de (fysieke) leefomgeving en de sociale cohesie te bevorderen (Beleidsdocument Boog 2009-2012).

Volgens de opbouwwerker/projectleider van Stichting Boog Scheveningen is het toekomstperspectief van opbouwwerk Stichting Boog wat beperkt, omdat het binnen een jaar of anderhalf in de huidige vorm opgeheven wordt. De opbouwwerker/projectleider is bezig om bewoners te activeren en bij elkaar te brengen in het Trefpunt. In het Trefpunt worden er allerlei zaken en gedachten uitgewisseld. Daarnaast is de opbouwwerker/projectleider bezig om bewoners per straat in actie te laten komen voor een groenere wijk en hen te begeleiden naar het Wijkberaad Duindorp.

De projectleider/opbouwwerker van Stichting Boog vermoedt dat Welzijn Scheveningen en Stichting Boog gebruik willen maken van de voorzieningen in het Buurthuis van de Toekomst. Stichting Boog heeft expertise in opstart mogelijkheden, het ondersteunen van groepen en afspraken maken. In een samenwerkingsverband kan Duindorp S.V. faciliteiten en ruimtes bieden, waar mensen bij elkaar komen. Daarbij kan Stichting Boog vraaggericht werken en nieuwe/onbekende groepen ondersteunen in het kennismaken met de voetbalvereniging. Volgens de projectleider/opbouwwerker kan Welzijn Scheveningen de hoofdparticipaat zijn in het Buurthuis van de Toekomst, het bredere draagvlak creëren en de contacten onderhouden.

4.1.3 Voetbalvereniging SVV Scheveningen

Voetbalvereniging SVV Scheveningen is afgelopen jaar een Buurthuis van de Toekomst geworden. De kansen van SVV Scheveningen liggen in de accommodatie: het clubgebouw, de velden, een schitterende omgeving en de grote kantine met keuken. Toch is de locatie nog moeilijk te bereiken. SVV Scheveningen heeft gebruik gemaakt van de IAS-subsidie en heeft daarvan onder andere een scheidingswand geplaatst. Bij SVV Scheveningen zijn er ongeveer honderdvijftig vrijwilligers. De missie van SVV Scheveningen is: “om de Scheveningse identiteit te handhaven, waarbij gehoor wordt gegeven aan de individuele behoefte binnen het collectief en de voetbalsport de hoofdmoot is” (Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten en Ron Kleijn, 2013).

De core-business van SVV Scheveningen is voetbal. In het kader van het Buurthuis van de Toekomst richt de voetbalvereniging zich voornamelijk op activiteiten voor ouderen zoals koffie ochtenden, nordic walking, een kookclub die maaltijden bereidt, spellen, cursussen en verzorging. Na schooltijd wordt de groep afgewisseld door de kinderen van de naschoolse opvang. In de avond kunnen de bridge- en klaverjas verenigingen terecht. Op dit moment is SVV Scheveningen bezig om invulling te geven aan de functies, ideeën en de uitvoering daarvan in het Buurthuis van de Toekomst. SVV Scheveningen heeft een bijeenkomst georganiseerd, waarin zij de maatschappelijke organisaties hebben uitgenodigd om te brainstormen. Tijdens deze bijeenkomst kwamen verschillende ideeën naar voren voor de functies: multifunctioneel medegebruik en de wijkfunctie. Zo werd er gedacht aan binnen en buiten ontspanning voor diverse doelgroepen. Daarnaast kunnen er activiteiten zoals gezamenlijk koken voor jong en oud worden gecombineerd. Een ander idee zijn inloop spreekuren voor ouderen, gegeven door jongeren met betrekking tot social media/mobiele telefonie. Bij de activiteiten zijn er voorstellen gedaan zoals skaten/skeeleren, een fiets- en wandelclub, jeu de boules en een verrijdbaar korfbal. Ook kunnen er bij SVV Scheveningen bedrijfstoernooien, verjaardagen en clinics georganiseerd worden. Met betrekking tot de samenwerking wordt er gedacht aan Parnassia en de Kessler Stichting, sportdagen voor ouderen door Haagzorg, line dance met Anton Constandse en een voetbalproject met de Pleisierschool. In 2013 is het de bedoeling dat SVV Scheveningen de gemeente Den Haag enthousiasmeert en Afdeling Sportsupport erbij betrekt, waardoor er via de website meer social media ontstaat en er andere verenigingen en sportscholen benaderd worden. Bovendien zijn er plannen voor een kookprogramma en een grand café met een leeshoek, waardoor het Buurthuis van de Toekomst bij SVV Scheveningen via een ideeënbus en enquêtes ook bekend wordt gemaakt bij bezoekers van deze voetbalvereniging (Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten en Kleijn, 2013).

4.2 Functies en (maatschappelijke/) activiteiten Duindorp S.V.

In deze paragraaf worden de functies en maatschappelijke activiteiten van Duindorp S.V. beschreven. Duindorp S.V. kan meer doen dan de functie sport en het verbreden met maatschappelijke activiteiten conform het bestemmingsplan. Ook kunnen er andersoortige activiteiten voor de eigen leden of nieuwe doelgroepen in samenwerking met maatschappelijke organisaties worden georganiseerd. Daarbij worden de maatschappelijke organisaties beschreven, die gebruik kunnen maken van het clubgebouw/accommodatie van Duindorp S.V. en worden de mogelijke samenwerkingspartners in het Buurthuis van de Toekomst beschreven.

4.2.1 Wijkfunctie

De oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp heeft gesproken met de wethouder, Karsten Klein over Duindorp S.V. als mogelijk Buurthuis van de Toekomst. Volgens de oud-voorzitter is het Buurthuis van de Toekomst toegankelijk voor iedereen, van ‘hoog’ tot ‘laag’. Volgens de oud-voorzitter vond de wethouder de locatie van voetbalvereniging Duindorp S.V. goed, omdat Duindorp S.V. een dubbelrol kan vervullen tussen de wijken Duindorp en de Vogelwijk. Door een aantal andere geïnterviewden wordt erop gewezen dat Duindorp S.V. ook de wijkfunctie van de Vogelwijk, Duinoord en Duindorp kan vervullen (professionals en ambtenaren).

De voetbalvereniging is verbonden met de wijk Duindorp en kan de buurt betrekken in het activiteitsaanbod. Duindorp S.V. kan volgens de projectleider/opbouwwerker van Stichting Boog Scheveningen een plek worden, waar de Duindorpers trots zijn op hun wijk en dat uitstralen naar buiten de stad. Zo kunnen wijkbewoners uit Duindorp bijvoorbeeld iets vertellen over de visserij en het leven op en naast de zee. Daarbij verwacht de projectleider/opbouwwerker dat Duindorp S.V. een verbindingsfunctie tussen de oude- en nieuwe bewoners kan vervullen, waarin verschillende groepen en belanghebbenden van jong tot oud zich met elkaar verbinden. Door de gezamenlijkheid van de wijk te tonen, kan Duindorp S.V. volgens de voorzitter van het Wijkberaad Duindorp een sociale functie bewerkstelligen. De voorzitter visualiseert dat half Duindorp op zaterdag- en zondagmiddag langs de lijnen van de voetbalvereniging staat. Zo kan de voetbalvereniging een nieuwe ontmoetingsplek in de wijk worden (Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst, 2013).

Volgens een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen kan Duindorp S.V. kijken naar de mogelijkheden, faciliteiten en situatie die zich aandient. Daarnaast kan Duindorp S.V. volgens de directeur van basisschool De Tweemaster een cirkel van een paar kilometer maken en vanuit daar de functies en partners in de omgeving bekijken. Het is belangrijk dat Duindorp S.V. inspeelt op de behoeften in de wijk(en) en een ander aanbod biedt dan de partners/concurrenten. Duindorp S.V. kan volgens de secretaris van Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond inspelen op feestdagen, buurtfeesten organiseren en voetbalwedstrijden laten kijken op een beamer. Daarom veronderstelt de oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp dat de activiteiten in een onderzoek naar boven kunnen komen. Volgens de oud-voorzitter is het belangrijk dat Duindorp S.V. kijkt naar de leeftijdsopbouw. Als het om de activiteiten gaat is het de vraag voor de voetbalvereniging, wat zij willen bereiken en voor welke doelgroepen, zodat de activiteiten volgens de voorzitter van Stichting The Hungry Mind kunnen worden ingedeeld in verschillende leeftijdscategorieën. Duindorp S.V. kan zich ook richten op iets specifiek zoals een creatief buurthuis, waar geschilderd wordt en timmerworkshops worden gegeven. Een andere functie volgens de voorzitter is weggelegd in een oefenruimte voor bands. Wellicht kunnen er volgens de locatiemanager Trefpunt van Welzijn Scheveningen vrijwilligersorganisaties gebruik maken van Duindorp S.V. Daarbij is het volgens de ambtenaar van stadsdeel Scheveningen van belang dat de voetbalvereniging gaat netwerken in en buiten de wijk om zo groepen naar de voetbalvereniging te trekken, die vervolgens gebruik kunnen maken van de accommodatie van Duindorp S.V.

4.2.2 Ouderen

De secretaris van Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond ziet verschillende functies weggelegd voor voetbalvereniging Duindorp S.V. en daarbij kan de voetbalvereniging bijvoorbeeld een plek zijn voor (eenzame) ouderen. Een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen verwacht dat de kantine van Duindorp S.V. op verschillende tijden leeg staat en daarom kan de voetbalvereniging samenwerken met bejaardentehuizen en zorginstellingen in de buurt. Volgens de ambtenaar kunnen de ouderen bijvoorbeeld kaarten of biljarten en kan de wijkbus een vervoersmiddel zijn. Daarnaast kunnen de ouderen volgens de ambtenaar bewegen in een idyllische omgeving, waarbij het belangrijk is dat er voldoende vrijwilligers zijn.

4.2.3 Jongeren en jongerenwerk

Voetbalvereniging SVV Scheveningen is al een Buurthuis van de Toekomst en in Duindorp is al een prachtige welzijnsorganisatie, het Trefpunt. Daarom denkt de voorzitter van Stichting The Hungry Mind dat je niet in het vaarwater van de burens moet gaan zitten. De voorzitter denkt dat Duindorp S.V. zich op andere doelgroepen zoals de jongeren kan gaan concentreren en zichzelf een bepaalde identiteit kan geven. De secretaris van Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond denkt dat Duindorp S.V. een onderkomen kan worden voor de jongeren. Zo kunnen zij bijvoorbeeld als

afsluiting van het seizoen in de kantine slapen. De ouders kunnen dan helpen en onderling bestaat er een mogelijkheid dat zij gaan praten over andere ideeën.

De oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp ziet een kans weggelegd voor samenwerking met het jongerenwerk, omdat het verhuisd is naar het Buurtcentrum de Mallemok, dat gelegen is buiten Duindorp. De oud-voorzitter vindt het belangrijk dat Welzijn Scheveningen en Duindorp niet met elkaar gaan concurreren. Volgens de oud-voorzitter speelde Duindorp S.V. vroeger ook een rol bij de jongeren, die geen lid waren van de voetbalvereniging. Doordat er weinig voor de jongeren in Duindorp te doen was, mochten zij in samenwerking met de gemeente Den Haag gratis trainen. De woensdag was voor de jeugd gevuld met bijvoorbeeld filmdagen en pannenkoeken bakken, waarbij de ideeën voor de activiteiten uit de leden zelf kwamen. Volgens de oud-voorzitter zijn jongeren een moeilijke doelgroep, maar op Duindorp S.V. zitten mensen met overwicht, die hierin een functie kunnen vervullen. Zo kan er ook volgens de oud-voorzitter een jongerenteam gekoppeld worden aan de wijk. Daarbij ziet de buurtbeheerder van Vestia Duindorp een functie weggelegd in het trainen en begeleiden van de jeugd. Welzijn Scheveningen kan vrijwilligers voor Duindorp S.V. inzetten. Daarnaast kan Welzijn Scheveningen er troeven voor de verschillende voetbalverenigingen uithalen. Ook denkt de buurtbeheerder dat er activiteiten en voetbaltoernooien tijdens de zomer- en winterstop in samenwerking met het jongerenwerk georganiseerd kunnen worden. “Duindorp S.V. kan een keer met de jeugd op het strand gaan barbecuen of kitesurfen en als de jongeren niet naar je toe komen, moet je naar hen toe en dat is in de wijk” (Buurtbeheerder Vestia Duindorp). De locatiemanager van het Trefpunt Welzijn Scheveningen vult aan dat het Buurtcentrum de Mallemok regelmatig voetbaltoernooien organiseert, waarbij al veel jongeren lid zijn van een voetbalvereniging. Volgens de voorzitter van het Wijkberaad Duindorp zijn de jongeren zo van de straat en kunnen zij vaardigheden en discipline leren. Zo adviseert de directeur van basisschool De Tweemaster open trainingen voor de jeugd uit de wijk te organiseren om zo kennis te maken met voetbalvereniging Duindorp S.V.

4.2.4 Scholen en naschoolse sportieve opvang

Voor voetbalvereniging Duindorp S.V. als mogelijk Buurthuis van de Toekomst ziet de locatiemanager van het Trefpunt Welzijn Scheveningen een kans weggelegd om samenwerking met scholen te zoeken, zodat die gebruik kunnen maken van de sportvelden en in de accommodatie studiebegeleiding kunnen aanbieden. De directeur van basisschool De Tweemaster ziet voor Duindorp S.V. een mogelijkheid liggen in het beschikbaar stellen van de voetbalvelden aan de sportieve naschoolse opvang. Ook kan Duindorp S.V. de jeugd coördineren tijdens de sportdagen en voetbalclinics in de sporttuin ondernemen. De directeur stelt voor om een Duindorp S.V. dag te organiseren en de voetbalvereniging kan nieuwe jeugdleden bereiken door promotie op scholen. In een samenwerkingsverband met basisschool De Tweemaster en Duindorp S.V. zal het volgens de directeur om ondersteuning gaan, waarbij de voetbalvereniging naar de school toe moet komen. Ook denkt een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen dat scholen gebruik kunnen maken van de sportvelden met als verwachting dat de scholieren lid worden van Duindorp S.V. Zo stelt de onderwijsassistent van De Europese School Den Haag voor dat de directeur van de school met de voorzitter van Duindorp S.V. om de tafel gaat zitten om de mogelijkheden voor de naschoolse activiteiten, sportdagen en evenementen te bespreken.

4.2.5 Bijzondere doelgroepen

Volgens de voorzitter Stichting The Hungry Mind kan Duindorp S.V. in het Buurthuis van de Toekomst de koers gaan zetten op ‘special needs’ mensen, zoals autistische kinderen. De onderwijsassistent van De Europese School Den Haag gaf voorheen danslessen aan jonge en gehandicapte kinderen en Duindorp S.V. zou zich ook op deze doelgroep kunnen richten. Volgens de onderwijsassistent is het belangrijk dat er dan ruimte wordt gegeven voor ontmoeting, zodat de leden en de nieuwe doelgroepen aan elkaar gaan wennen. De Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten ziet bijvoorbeeld reïntegratie kandidaten uit de verslavingszorg schoonmaken op

Duindorp S.V. Ook zijn er kansen om uitkeringsgerechtigden te laten participeren en integreren op de voetbalvereniging. Volgens de projectleider kun je verschillende partijen iets bieden, waardoor de levendigheid op de voetbalvereniging vergroot wordt. De voorzitter van Stichting The Hungry Mind denkt bij de samenwerking al snel aan de Kessler Stichting, die opvang, zorg en begeleiding biedt aan de sociaal kwetsbare mensen, omdat er bij deze doelgroep nog veel uitdagingen liggen. De Stichting Anton Constandse ondersteunt mensen met een psychiatrische diagnose en onderneemt ook in het Buurthuis van de Toekomst. De ambtenaar van stadsdeel Scheveningen stelt dat Stichting Anton Constandse gebruik kan maken van de accommodatie en daarvoor een tegenprestatie kan leveren. De mensen van Stichting Anton Constandse kunnen bijvoorbeeld sporten en de kantine verven. Dit bevordert de gezondheid, een zinvolle dagbesteding en de binding in de samenleving.

4.2.6 Mogelijke samenwerkingspartners

Volgens een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen zijn er een aantal verenigingen, die in aanmerking willen komen voor het predikaat het Buurthuis van de Toekomst. Naast het bestuurswerk en soms ook een baan, is het echter een hele opgave om dit bewerkstelligen. Om het maatschappelijk belang te realiseren, zal er veel tijd geïnvesteerd moeten worden in het contact zoeken met organisaties. De ambtenaar stelt dat het bestuur moet meenemen wat er al aan activiteiten in huis is en kan overwegen wat zij wil en kan doen om verbindingen te leggen. De gemeente Den Haag wil meedenken met Duindorp S.V., maar de voetbalvereniging zal zelf leidend moeten zijn in het zoeken naar verbindingen en samenwerkingspartners in de omgeving (Ambtenaar Stadsdeel Scheveningen). Ook de Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst benadrukt dat het belangrijk is dat Duindorp S.V. zelf de partijen actief benadert. In de samenwerking zal gezocht worden naar non-profit organisaties, die elkaar versterken. Duindorp S.V. kan bijvoorbeeld een pakket van zorg en onderwijs samenstellen. Volgens de projectmanager zijn commerciële activiteiten lastig te huisvesten in de accommodatie, omdat het in het Buurthuis van de Toekomst gaat om het maatschappelijk verhaal. Daarnaast mag het vaak niet volgens het bestemmingsplan en als het wel zou mogen kunnen er concurrentie problemen ontstaan (Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst). “In een samenwerkingsverband zul je waterdichte afspraken moeten maken en moeite doen waar overtuigingskracht voor nodig is” (Oud-voorzitter voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp). De voorzitter van Stichting The Hungry Mind vertelt dat de gemeente Den Haag de samenwerking wil bevorderen, maar in de praktijk is het niet altijd even makkelijk om dezelfde weg te bewandelen. Volgens de voorzitter zijn er in de samenwerking verschillende doelstellingen en prioriteiten. Daarom is het belangrijk om met elkaar aan tafel te gaan en ervaringen te delen. “In het Buurthuis van de Toekomst kan er van elkaar ‘gesnoept’ worden waardoor de voetbalvelden en accommodatie optimaal benut worden en er ‘meer gel’ in de buurt komt” (Voorzitter Stichting The Hungry Mind).

De secretaris van Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond denkt bij de maatschappelijke organisaties aan zichtbare schakels zoals de wijkagent, het Buurt Interventie Team en de woningbouwvereniging. “Ook kan het een fysiotherapeut zijn, zolang het niet te commercieel wordt” (Secretaris Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond). De Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst denkt aan de VVE-vereniging of de bridge club. Zo komt de projectleider/opbouwwerker van Stichting Boog Scheveningen met het voorstel om samenwerking te zoeken met coaches en schoolmaatschappelijk werkers. Andere mogelijkheden zijn de Koninklijke Reddingsbrigade of bewonersorganisaties in het Havenkwartier en de Vogelwijk. Als Duindorp S.V. verbindingen wil leggen met andere wijken zoals de Vogelwijk en Segbroek kan de voetbalvereniging volgens een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen contact opnemen met bewonersorganisaties. “Duindorp S.V. hoeft niet alleen voor de Duindorpers te zijn. Er kan ook over de grenzen heen worden gekeken” (Ambtenaar Stadsdeel Scheveningen). Daarnaast kan het Wijkberaad in stadsdeel Segbroek volgens de locatiemanager van het Trefpunt mogelijk gebruik maken van de accommodatie van Duindorp S.V. Dit betekent dat Duindorp S.V. gaat kijken wat er

allemaal gebeurt in de omgeving van Segbroek en daarop inspeelt. Volgens de locatiemanager sluiten ook locaties van (maatschappelijke) organisaties, die mogelijk onderdak kunnen vinden in de accommodatie van Duindorp S.V. De directeur van basisschool De Tweemaster denkt aan maatschappelijke organisaties op loopafstand of in de buurt. Zo kan bijvoorbeeld het Rode Kruis revalidatie activiteiten aanbieden op de sportvelden en het personeel bedrijfsfeesten organiseren in het clubgebouw. Daarnaast kan er volgens de directeur ook samenwerking gezocht worden met Bureau Halt. Duindorp S.V. kan volgens de buurtbeheerder van Vestia Duindorp mogelijk gesponsord worden door Vestia. Ook kan het gebouw van Duindorp S.V. bijvoorbeeld worden opgeknapt door stagiaires van Vestia. Bovendien kan Duindorp S.V. in samenwerking met sportcoaches een zakgeld actie houden voor de jeugd, waarbij zij bijvoorbeeld het veld kunnen krijten of de kleedkamers opknappen. Ten slotte vindt de buurtbeheerder dat de bewoners ook een steentje kunnen bijdragen aan de voetbalvereniging.

4.3 Een andere weg inslaan

Er zijn drie Scheveningse voetbalverenigingen: SVV Scheveningen en Duindorp S.V. beide gelegen in stadsdeel Segbroek en SVC'08 gelegen in Wassenaar. "SVV Scheveningen is de reus en Duindorp S.V. klein duimpje" (Buurthuis Vestia Duindorp). SVV Scheveningen is groter, commerciëler en speelt in de top. Volgens de buurtbeheerder van Vestia Duindorp betekent het dat SVV Scheveningen eerder sponsors heeft of in aanmerking komt voor subsidie. Daarom kan een samenwerkingsverband liggen in een fusie van één grote vereniging, bestaande uit de drie Scheveningse voetbalverenigingen. Volgens de buurtbeheerder is het voordeel dat alles bij elkaar ligt, maar het nadeel dat de wijk niet blij zal zijn met honderden supporters. De buurtbeheerder stelt dat de achterban van de Vogelwijk ligt bij de voetbalverenigingen Quick en HBS, beide gelegen in de Vogelwijk. Daarom denkt de buurtbeheerder dat Duindorp S.V. vooral mensen uit Duindorp en Scheveningen zal binnenhalen, omdat de uitstraling van een voetbalvereniging bepaalde doelgroepen aantrekt en het belangrijk is dat de leden en bezoekers zich thuis gaan voelen in de voetbalvereniging.

4.4 Aandachtspunten voor voetbalvereniging Duindorp S.V.

Op dit moment is de visie van Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag dat voetbalvereniging Duindorp S.V. nog niet ver genoeg is om een Buurthuis van de Toekomst te worden. Daarvoor zou Duindorp S.V. zijn vitaliteit verder moeten ontwikkelen, waardoor er een sterkere vereniging ontstaat. De Afdeling Sportsupport wil Duindorp S.V. daarbij ondersteunen en heeft dat ook bij het bestuur aangeboden.

Volgens de oud-voorzitter van voetbalvereniging Duindorp S.V./Wijkberaad Duindorp is het belangrijk dat Duindorp S.V. een stabiel bestuur heeft. Daarnaast zijn er ook wijkbewoners en betrokken organisaties nodig om draagvlak te creëren. Zo kunnen er ook mensen uit de omgeving uitgenodigd en verleid worden, zodat voetbalvereniging Duindorp S.V. op de kaart komt. De Scheveningse Courant en jongeren kunnen bijvoorbeeld de dialoog op gang brengen om het Buurthuis van de Toekomst te enthousiasmeren. Ook stelt de oud-voorzitter dat studenten van De Haagse Hogeschool de wijken kunnen ingaan om een onderzoek naar de organisatie in het Buurthuis van de Toekomst te doen. Volgens een ambtenaar van stadsdeel Scheveningen is het noodzakelijk om een vitale voetbalvereniging te waarborgen. Ook denkt de ambtenaar dat genoeg kader en communicatiekracht belangrijk zijn. Daarnaast vindt de ambtenaar het van belang open te staan voor anderen in de samenleving, waarbij Duindorp S.V. leden van buitenaf kan werven. Studenten van bijvoorbeeld de opleiding communicatie en de pr zijn een middel om het doel te bereiken. Maatschappelijke organisaties kunnen gebruik gaan maken van Duindorp S.V. De ambtenaar adviseert dat Duindorp S.V. kan nadenken over wat zij wil uitstralen en welk publiek zij wil trekken als maatschappelijk orgaan.

De directeur van basisschool De Tweemaster ziet een goede ingang voor voetbalvereniging Duindorp S.V. om met maatschappelijke organisaties samen te werken in het Buurthuis van de Toekomst. Als Duindorp S.V. een Buurthuis van de Toekomst wil worden, gaat het volgens de directeur om bekendheid creëren, zodat de voetbalvereniging meer leden krijgt en vanuit daar kan groeien. Mond-tot-mond reclame en het promoten van het aanbod zijn daarbij noodzakelijk. Een enquête kan volgens de directeur een instrument zijn om de behoeften voor de wijk in kaart te brengen. Ook valt er te denken aan een interview onder de eigen leden van voetbalvereniging Duindorp S.V. Daarvoor heeft Duindorp S.V. volgens de buurtbeheerder van Vestia Duindorp de mensen en tijd nodig om het Buurthuis van de Toekomst te bewerkstelligen.

Het bestuurslid Algemene Zaken van voetbalvereniging DUNO is kritisch over Duindorp S.V. als het Buurthuis van de Toekomst, omdat het gebouw te klein en oud zou zijn voor de faciliteiten. Ook zal Duindorp S.V. volgens het bestuurslid dan in het gedrang komen, omdat er elke avond getraind wordt op de sportvelden. De essentie van het Buurthuis van de Toekomst is immers multi-disciplinaire activiteiten. Volgens het bestuurslid moet eerst het gebouw van Duindorp S.V. voor het Buurthuis van de Toekomst in orde zijn, waarna het bestuur het eens moet worden en er draagvlak gecreëerd kan worden.

Volgens de Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst kan voetbalvereniging Duindorp S.V. een maatschappelijk plan opstellen en daarmee in aanmerking komen voor IAS-subsidie voor bijvoorbeeld aanpassingen of verbouwingen in het pand. Als Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag het maatschappelijk plan heeft goedgekeurd, kan de voetbalvereniging een bouw aanvraag doen. De projectmanager stelt dat het Buurthuis van de Toekomst geen voorwaarden kent voor het clubgebouw of de accommodatie, omdat deze vaak eigendom van de vereniging zijn.

4.5 Conclusie

In Duindorp en omgeving kan een Buurthuis van de Toekomst verschillende functies vervullen. Een aantal van deze functies worden inmiddels al uitgevoerd. Het Trefpunt van Welzijn Scheveningen heeft een belangrijke functie in de wijk, omdat het centraal in Duindorp ligt. Het Trefpunt is multifunctioneel, de accommodatie en voorzieningen zijn goed; daaraan moet niet getornd worden. Opvallend is dat in veel interviews naar voren komt dat Duindorp S.V. een wijkfunctie kan gaan vervullen. Duindorp S.V. kan in samenwerking met Welzijn Scheveningen de buurt actief betrekken om naast voetbal verschillende activiteiten te organiseren. In de wijkfunctie gaat het vooral om de behoeften in de wijk, die in een onderzoek naar boven kunnen komen. Daarnaast kan Duindorp S.V. inspelen op feestdagen en buurtfeesten gaan organiseren.

Het Trefpunt van Welzijn Scheveningen en SVV Scheveningen richten zich bij de (maatschappelijke/) activiteiten al op de doelgroep ouderen. Duindorp S.V. zou ook een andere functie voor deze doelgroep kunnen bieden. Zo kunnen er beweegactiviteiten gaan plaatsvinden, waarbij de voetbalvereniging gaat samenwerken met bejaardentehuizen en zorginstellingen. Duindorp S.V. kan zich ook gaan concentreren op een bepaalde doelgroep zoals de jongeren. Dit sluit aan bij de activiteiten voor jongeren, die in het verleden bij Duindorp S.V. georganiseerd zijn. Bij SVV Scheveningen zit een naschoolse opvang voor kinderen. In Duindorp hebben de basisscholen een sportief naschools aanbod in de sporttuin, waarbij er nog mogelijkheden zijn voor de voetbalverenigingen. Er kan gedacht worden aan sportdagen en voetbalclinics. Voor Duindorp S.V. is een kans voor het jongerenwerk weggelegd. In Duindorp en de Vogelwijk zijn niet veel activiteiten voor jongeren. Daarnaast zijn de activiteiten voor jongeren van het Trefpunt verhuisd naar Buurtcentrum de Mallemok, dat buiten Duindorp ligt. Ook is de functie jongerenwerk vaak in de interviews naar voren gebracht. Daarom kan Duindorp S.V. pakketten voor jongeren en het onderwijs gaan samenstellen, waarbij de belangrijkste samenwerkingspartners bestaan uit scholen, het jongerenwerk en Welzijn Scheveningen. De jongeren zijn een moeilijke doelgroep, maar op Duindorp S.V. zitten mensen met overwicht, die activiteiten in samenwerking met het jongerenwerk kunnen organiseren. Ook kan Duindorp S.V. studiebegeleiding en activiteiten in het clubgebouw

gaan aanbieden. Bovendien kunnen de scholen gebruik gaan maken van de sportvelden en faciliteiten. Dit biedt kansen voor voetbalvereniging Duindorp S.V. om zo de bekendheid te vergroten onder de jeugd. In het Buurthuis van de Toekomst kan voetbalvereniging Duindorp S.V. zichzelf een bepaalde identiteit geven en een vindplaats worden voor het welzijnswerk. Duindorp S.V. kan ook een andere koers gaan varen en zich richten op bijzondere doelgroepen zoals autistische of gehandicapte kinderen, waarbij maatschappelijke organisaties gaan samenwerken en gebruik maken van de accommodatie van de voetbalvereniging. Met betrekking tot de functies gericht op (maatschappelijk/) activiteiten voor bijzondere doelgroepen zijn er in Duindorp en omgeving nog veel uitdagingen. Zo zijn er kansen voor bijvoorbeeld reïntegratie kandidaten uit de verslavingszorg en uitkeringsgerechtigden, die kunnen integreren en participeren in de voetbalvereniging. Daarbij kan Duindorp S.V. gaan samenwerken met de Kessler Stichting en Stichting Anton Constandse, waardoor de maatschappelijke betrokkenheid en levendigheid vergroot wordt. Verder kunnen er verschillende maatschappelijke organisaties gebruik gaan maken van het clubgebouw/accommodatie van Duindorp S.V. Bij de maatschappelijke organisaties kan gedacht worden aan Bureau Halt, een VVE-vereniging, de Koninklijke Reddingsbrigade, de bewonersorganisatie in de Vogelwijk en vrijwilligersorganisaties. Wellicht kunnen (maatschappelijke) organisaties, die gaan sluiten ook onderdak vinden in de accommodatie van Duindorp S.V.

Als voetbalvereniging Duindorp S.V. een Buurthuis van de Toekomst wil worden, zal de vitaliteit volgens Afdeling Sportsupport verder ontwikkeld moeten worden. Afdeling Sportsupport wil Duindorp S.V. daarin ondersteunen en zal een belangrijke samenwerkingspartner vormen. Een stabiel bestuur en draagvlak zijn belangrijke aandachtspunten voor Duindorp S.V. Daarnaast kan Duindorp S.V. nadenken over wat zij wil uitstralen en welk publiek zij als maatschappelijk orgaan wil bereiken. In het Buurthuis van de Toekomst is de samenwerking met maatschappelijke organisaties een goede ingang. Om het maatschappelijk belang te realiseren, moet er veel tijd worden gestopt in het contact zoeken met maatschappelijke organisaties. Duindorp S.V. kan een cirkel van een paar kilometer trekken om vanuit daar te kijken naar de mogelijke samenwerkingspartners in de buurt. Voetbalvereniging Duindorp S.V. zal leidend moeten zijn in het zoeken naar verbindingen en samenwerkingspartners. In de samenwerking zal Duindorp S.V. op zoek gaan naar non-profit organisaties, waardoor beide elkaar kunnen versterken.

5 Eindconclusie en aanbevelingen

Aan de hand van de documentenanalyse, die bestond uit beleidsdocumenten van de gemeente Den Haag, vakliteratuur en de lokale media is er een verdieping gemaakt in het onderwerp. Daarnaast zijn er 11 face tot face en 3 open ondervragingen gehouden, die een beeld geven over de bevindingen om uiteindelijk antwoord te kunnen geven op de onderzoeksvraag:

Hoe kan voetbalvereniging Duindorp S.V. in de wijk Duindorp en omgeving het Buurthuis van de Toekomst vormgeven?

Duindorp S.V. wil graag aansluiten bij het gemeentelijk beleid, dat mogelijkheden biedt voor sportverenigingen om te bezien of en hoe Duindorp S.V. kan inspelen op de ontwikkelingen in het beleid wordt er nagegaan hoe zij het concept het Buurthuis van de Toekomst kan vormgeven. De functies en voorwaarden vanuit het gemeentelijk beleid, de praktijk en de wijze waarop Duindorp S.V. hieraan kan voldoen beschreven. Ook is er aandacht voor de activiteiten van Duindorp S.V. en de functies die de voetbalvereniging kan vervullen. Vervolgens worden de maatschappelijke organisaties die gebruik kunnen maken van de accommodatie en de mogelijke samenwerkingspartners in het Buurthuis van de Toekomst uiteengezet. Daarna worden de te ontwikkelen activiteiten en de rol van professionals en vrijwilligers weergegeven. Aan de hand van de bevindingen is een stappenplan ontwikkeld hoe voetbalvereniging Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst kan vormgeven.

Het Buurthuis van de Toekomst vormgegeven op voetbalvereniging Duindorp S.V in Duindorp en omgeving

5.1 Functies en voorwaarden

De gemeente Den Haag heeft ervoor gekozen om te bezuinigen op bestaande welzijnsaccommodaties en investeringsgelden beschikbaar te stellen voor multifunctionele accommodaties. Een multifunctionele accommodatie kan worden aangemerkt als ‘Buurthuis van de Toekomst’ door aan twee voorwaarden te voldoen: multifunctioneel medegebruik en de wijkfunctie, dit biedt ook mogelijkheden voor sportverenigingen. Een vitale sportvereniging kan er voor kiezen haar maatschappelijke rol verder te ontwikkelen en om het Buurthuis van de Toekomst vorm te geven.

Indien Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst in Duindorp en omgeving wil vormgeven, zijn er verschillende stappen die de voetbalvereniging kan zetten. In eerste instantie is het belangrijk dat het bestuur van Duindorp S.V. het eens is om een Buurthuis van de Toekomst te worden. Genoeg kader en communicatiekracht zijn van belang om open te staan voor anderen in de samenleving. Daarbij zou het bestuur oog moeten hebben voor de identiteit van de voetbalvereniging en moeten nagaan welk publiek zij wil bereiken. De visie van de Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag is dat Duindorp S.V. momenteel nog niet vitaal genoeg is om het Buurthuis van de Toekomst te worden en heeft bij het bestuur aangeboden om Duindorp S.V. daarin te ondersteunen.

Een onderdeel van de ondersteuning bestaat uit het maken van een verenigingsscan van Duindorp S.V., die bestaat uit het in kaart brengen van verschillende kwaliteiten. De voorwaarden waaraan een vitale sportvereniging moet voldoen zijn: een goed bestuur, genoeg leden, financieel gezond en goed georganiseerd. Als Duindorp S.V. zich wil ontwikkelen tot een Buurthuis van de Toekomst, is het noodzakelijk om draagvlak onder de leden van de voetbalvereniging te creëren. Daarvoor zijn trekkers noodzakelijk, die het voortouw nemen. Het voorstel van het Buurthuis van de Toekomst kan besproken worden in een algemene ledenvergadering. Als leidraad worden de functies, activiteiten, doelgroepen en samenwerkingspartners meegenomen. Ook kunnen het multifunctioneel medegebruik en de wijkfunctie besproken worden. De leden zullen moeten accepteren dat andere organisaties en doelgroepen gebruik gaan maken van de accommodatie. Bij voldoende draagvlak vanuit de leden kan Duindorp S.V. in samenwerking met Afdeling Sportsupport zich ontwikkelen tot een vitale voetbalvereniging en in aanmerking komen voor de IAS-subsidie (bijlage: 1). Voorwaarde daarbij is dat Duindorp S.V. zich gaat verbreden met maatschappelijke activiteiten en een aandeel levert in het sportbeleid van de gemeente Den Haag. De gemeente Den Haag verwacht dat de maatschappelijke activiteiten duurzaam zijn en aansluiten bij de visie, missie en doelstellingen van de voetbalvereniging. Elke activiteit zal per doelstelling SMART geformuleerd worden. Het plan van maatschappelijke activiteiten zal moeten worden goedgekeurd in een algemene ledenvergadering en een bestuurslid of werkgroep is verantwoordelijk voor de uitvoering van het plan. Daarnaast dient het plan voldoende draagvlak te hebben bij de betrokken organisaties en de afspraken worden vastgelegd in een meerjarige overeenkomst. Als Duindorp S.V. in aanmerking komt voor de IAS-subsidie kan achterstallig onderhoud verminderd worden en de accommodatie worden aangepast voor multifunctioneel medegebruik, waardoor de wijkfunctie bevorderd wordt. Daarvoor is het belangrijk dat het gebouw voldoende facilitaire mogelijkheden biedt.

5.2 Functies en (maatschappelijke/) activiteiten

In het Buurthuis van de Toekomst kan Duindorp S.V. zich richten op nieuwe leden of groepen en andersoortige activiteiten ontwikkelen. Duindorp S.V. kan meer doen dan de functie sport en zich verbreden met maatschappelijke activiteiten. Binnen de maatschappelijke functies is een grote variëteit mogelijk. De wijk Duindorp heeft rijke voorzieningen zoals het Trefpunt van Welzijn Scheveningen en de basisscholen hebben een groot naschools aanbod. Het gaat erom dat Duindorp S.V. inspeelt op bestaande behoeften en een ander aanbod biedt dan partners/concurrenten. Voor Duindorp S.V. is een kans in het jongerenwerk weggelegd. Het jongerenwerk van Duindorp is verplaatst naar Buurtcentrum de Mallemok, gelegen buiten Duindorp. In de Vogelwijk zijn er geen club- en buurthuizen en zijn er weinig voorzieningen voor jongeren beschikbaar. Momenteel bestaat de meerderheid van de leden van Duindorp S.V. uit senioren en dit betekent dat de voetbalvereniging vergrijst. Daarom zou Duindorp S.V. zich meer op de kinderen en jongeren moeten richten. Duindorp S.V. zou pakketten voor kinderen en jongeren kunnen samenstellen in samenwerking met Welzijn Scheveningen, het jongerenwerk en het basis- en voortgezet onderwijs. Zo kan het jongerenwerk trainers begeleiden bij het creëren van een pedagogisch klimaat en jongeren doorverwijzen naar de sportvereniging. Via de scholen kunnen er nieuwe leden geoogst worden en Duindorp S.V. kan onderzoeken welke scholen gebruik willen maken van de faciliteiten onder schooltijd of tijdens de naschoolse opvang. Een mogelijkheid kan liggen in de nieuwe Europese School voor basis- en voortgezet onderwijs. Ook kan er in samenwerking met de scholen gedacht worden aan het organiseren van sportdagen, evenementen en studiebegeleiding. Deze activiteiten kunnen plaatsvinden in de accommodatie van Duindorp S.V. Daarnaast kan Duindorp S.V. zich profileren in Duindorp en vragen om ingeroosterd te worden in de sporttuin.

Als Duindorp S.V. zich op kinderen en jongeren richt, ontstaat er een win-win situatie. Enerzijds biedt dit mogelijkheden voor de voetbalvereniging om Duindorp S.V. te verjongen en nieuwe leden te werven, terwijl anderzijds de voetbalvereniging een bijdrage kan leveren aan de maatschappelijke

doelen. Deze doelen kunnen de participatie, gezondheid en opvoeding van kinderen en jongeren betreffen. Daardoor kunnen de bekendheid en het imago verbeterd worden, zodat de voetbalvereniging aantrekkelijker wordt voor de samenwerkingspartners, eigen leden, nieuwe groepen en in het bijzonder de jeugd en hun ouders/verzorgers. Ook krijgt Duindorp S.V. zo meer kansen om geld te genereren vanuit de overheid en het bedrijfsleven. Daarnaast kan Duindorp S.V. in samenwerking met Welzijn Scheveningen de buurt actief betrekken door het organiseren van buurtfeesten, zodat de wijkfunctie bevorderd wordt. Ook kan de voetbalvereniging zich richten op (sport)participatie bijzondere doelgroepen.

5.3 Mogelijke samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties

Als Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst wil vormgeven, zal de Afdeling Sportsupport een belangrijke partner zijn. Om het maatschappelijk belang te realiseren zal Duindorp S.V. veel tijd moeten stoppen in het leggen van verbindingen met mogelijke samenwerkingspartners en maatschappelijke organisaties. Duindorp S.V. zal in samenspraak met Welzijn Scheveningen en SVV Scheveningen moeten bepalen wie wat doet en waar precies mogelijkheden voor Duindorp S.V. op het gebied van jongerenwerk liggen. Verder heeft basisschool De Tweemaster aangegeven dat Duindorp S.V. mogelijk ingeroosterd kan worden in de sporttuin en een Duindorp S.V. dag kan organiseren. Dit geeft een goede ingang om verdere samenwerking te ontwikkelen. De samenwerking met de andere scholen in Duindorp en omgeving zal nog verder onderzocht moeten worden. In de samenwerking zal er gezocht worden naar organisaties, die gebruik gaan maken van de accommodatie en elkaar kunnen versterken. Hierbij kan gedacht worden aan bewoners- en vrijwilligersorganisaties.

Als Duindorp S.V. een andere koers gaat varen en zich richt op (sport)participatie van bijzondere doelgroepen kunnen maatschappelijke organisaties zoals de Kessler Stichting en Stichting Anton Constandse gaan samenwerken en gebruik maken van de accommodatie van Duindorp S.V. Indien voor deze richting gekozen wordt, zal de voetbalvereniging dit nader moeten onderzoeken en nagaan of er nog andere samenwerkingspartners zijn. Als Duindorp S.V. de samenwerking aangaat met bovengenoemde organisaties kan het een bijdrage leveren aan de ambitie om de maatschappelijke betrokkenheid en het aantal vrijwilligers te vergroten.

5.4 Een gezonde mix creëren tussen Duindorp en omgeving

Voetbalvereniging Duindorp S.V. ligt in stadsdeel Segbroek en grenst aan de Vogelwijk. De afstand van Duindorp naar voetbalvereniging Duindorp S.V. is ongeveer 1 km. Het merendeel van de leden komt uit stadsdeel Scheveningen en in het bijzonder de wijk Duindorp. Door de herstructurering is de bevolkingssamenstelling in Duindorp aan het veranderen. Dit betekent dat er meer hoogopgeleide bewoners in de wijk komen wonen, waardoor er een mix ontstaat van 'hoog' en 'laag'. Duindorp S.V. kan de oude en nieuwe wijkbewoners actief betrekken in het activiteiten aanbod, waardoor de onderlinge verbondenheid vergroot kan worden. Voor Duindorp S.V. is het een uitdaging om de jeugd en nieuwe bewoners die nog niet sporten te activeren en betrokken te maken.

Maar Duindorp S.V. kan ook over de grenzen heen kijken en hoeft niet alleen voor de Duindorpers te zijn. In het Buurthuis van de Toekomst kan Duindorp S.V. volgens veel geïnterviewden een wijkfunctie vervullen binnen Duindorp en omgeving. Dit sluit aan bij de ambitie van Duindorp S.V. De locatie van de voetbalvereniging kan een dubbelrol vervullen tussen Duindorp en de Vogelwijk. Er wordt verwacht dat de Vogelwijk in eerste instantie niet snel zal toehappen, omdat het opleidingsniveau en het besteedbaar inkomen in de wijken sterk van elkaar verschillen. De wijkbewoners uit de Vogelwijk zijn lid bij voetbalverenigingen Quick en HBS. Door de effecten van de herstructurering in Duindorp kunnen de wijken dichter naar elkaar toegroeien, waardoor Duindorp S.V. laagdrempeliger wordt. Om een gezonde mix te creëren tussen hoog en laag opgeleid zal er rekening gehouden worden met verschillende culturen en belangen. In het Buurthuis van de Toekomst kan Duindorp S.V. zich naast voetbal ook inzetten voor de wijk en omgeving, waarbij de

wijkbewoners zelf initiatieven nemen. Als Duindorp S.V. verbindingen wil leggen met Duindorp en de Vogelwijk, zijn het Wijkberaad Duindorp, Wijkvereniging De Vogelwijk en andere netwerken in en buiten de wijk een goede ingang.

5.5 De rol van professionals en vrijwilligers

In het overheidsbeleid is een verschuiving gaande van professionele naar vrijwillige inzet. Vrijwilligers gaan (vrijtijds)activiteiten uitvoeren en de professionals krijgen vooral een faciliterende rol. De professionals komen dichterbij de burgers te staan en gaan netwerken en actief burgerschap bevorderen. De gemeente Den Haag streeft naar een zorgzame samenleving, waarbij de burger zich inzet voor de ander, de buurt en de vereniging. Duindorp is een hechte gemeenschap, waarin grote onderlinge betrokkenheid en verbondenheid een rol spelen. Dit uit zich in een grote bereidheid om vrijwilligerswerk te doen; bijna de helft van de Duindorpers is actief in het maatschappelijk domein. Vijftig van de driehonderd leden van Duindorp S.V. zetten zich in als vrijwilliger voor de voetbalvereniging. De vrijwilligers hebben in het Buurthuis van de Toekomst een belangrijke rol. Duindorp S.V. heeft de ambitie om meer vrijwilligers te werven en de voetbalvereniging denkt daarbij aan de ouders van de huidige en nieuwe leden. In het Buurthuis van de Toekomst zal Duindorp S.V. deze extra vrijwilligers ook nodig hebben. In het Buurthuis van de Toekomst kunnen de vrijwilligers vrijetijdsactiviteiten gaan uitvoeren in de accommodatie van Duindorp S.V. of in de sporttuin in Duindorp. Ook het voorbereiden van het Buurthuis van de Toekomst zal extra inzet van vrijwilligers vergen. Indien er niet voldoende vrijwilligers beschikbaar zijn, zal het Buurthuis van de Toekomst niet van de grond komen. Duindorp S.V. heeft voldoende kader en trekkers nodig, die het voortouw kunnen nemen in het vormgeven van het Buurthuis van de Toekomst. Dit vraagt gedreven en ondernemende vrijwilligers, die overwicht hebben.

Als er naar het jongerenwerk en de (sport)participatie bijzondere doelgroepen wordt gekeken, zijn er specifieke vaardigheden van de vrijwilligers vereist om deze activiteiten vorm te geven, te begeleiden en verbindingen te leggen tussen de eigen leden en nieuwe groepen. Daarnaast is het de bedoeling dat vrijwilligers afkomstig uit de bijzondere doelgroepen zelf de mogelijkheid krijgen om actief te zijn als vrijwilliger, waardoor Duindorp S.V. extra ondersteuning kan krijgen en de vrijwilligers de kans krijgen om te participeren in de samenleving.

In de beleidstukken van de gemeente Den Haag is weinig oog voor de professionals in het Buurthuis van de Toekomst. Op de professionals wordt bezuinigd, waardoor deze minder ingezet kunnen worden. In een aantal interviews zijn bij deze ontwikkelingen ook vraagtekens gezet. Vrijwilligers kunnen overbelast raken, wat nadelige gevolgen heeft voor de continuïteit in het Buurthuis van de Toekomst. Het is belangrijk dat er bij bepaalde activiteiten zoals (sport) participatie van bijzondere doelgroepen professionele ondersteuning aanwezig is. Zo kunnen de professionals van de Kessler Stichting, Parnassia en Stichting Anton Constandse gebruik maken van de accommodatie van Duindorp S.V. Op het gebied van het jongerenwerk kunnen de professionals van Welzijn Scheveningen activiteiten gaan ontwikkelen en begeleiden. Ook kan Duindorp S.V. geld genereren uit activiteiten, subsidie of sponsoring en daarmee professionals aanstellen. De professionals kunnen de vrijwilligers aansturen en hun deskundigheid bevorderen door informatie over de doelgroep te verschaffen en de vrijwilligers te trainen in de omgang met de doelgroep.

5.6 Nabeschuiving

Aan de hand van de bevindingen is naar voren gekomen dat het voor Duindorp S.V. niet gemakkelijk zal zijn om het Buurthuis van de Toekomst te worden. Er zijn nog een aantal hindernissen te nemen zoals het versterken van de vitaliteit van de voetbalvereniging en het ontwikkelen van voldoende kader. Ook is niet duidelijk of er geld beschikbaar komt om het gebouw voor multifunctioneel medegebruik en de wijkfunctie aan te passen. Duindorp S.V. zou aan de voorwaarden moeten voldoen, maar vanwege de bezuinigingen bij de gemeente Den Haag en met de Gemeenteraadsverkiezingen in het vooruitzicht is het de vraag of dit wel gaat lukken. Los van de

vraag of Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst wordt, is het van belang dat de voetbalvereniging vitaler wordt, meer kader en nieuwe leden, in het bijzonder de kinderen en de jongeren krijgt. Duindorp S.V. kan sterker worden door samenwerkingsverbanden aan te gaan met maatschappelijke organisaties. Dit betekent dat Duindorp S.V. zich niet uit het veld moet laten slaan en aan de bal moet blijven.

5.7 Stappenplan

Aansluitend op de voorgaande paragrafen wordt een stappenplan beschreven aan de hand waarvan Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst kan vormgeven. Deze stappen staan op onderwerp en worden chronologisch in beeld gebracht.

Stap 1. Bestuur

Het bestuur van Duindorp S.V. zal een keuze moeten maken of zij het Buurthuis van de Toekomst wil vormgeven. Als het antwoord bevestigend is, zal er een gezamenlijke visie ontwikkeld moeten worden. Ook zal dan bepaald worden op welk publiek Duindorp S.V. zichzelf zal richten: alleen op de Duindorpers of ook op bewoners uit andere wijken. Als Duindorp S.V. zich ook op andere doelgroepen gaat richten zal er sprake zijn van een cultuurverandering. Daarnaast is het belangrijk om te inventariseren of er genoeg kader is om het Buurthuis van de Toekomst te realiseren. Dit kader zal onder andere bestaan uit pioniers, die de kar trekken en het concept delen.

Stap 2. Afdeling Sportsupport

Duindorp S.V. is volgens Afdeling Sportsupport nog niet vitaal genoeg voor een Buurthuis van de Toekomst. De Afdeling Sportsupport van de gemeente Den Haag wil Duindorp S.V. ondersteunen om een sterkere vereniging te worden en heeft dit al aangeboden bij het bestuur. Afdeling Sportsupport kan een verenigingsscan van Duindorp S.V. maken, die bestaat uit de organisatorische, financiële, maatschappelijke en sportieve kwaliteiten. Daarnaast is het belangrijk dat Duindorp S.V. een stabiel bestuur en genoeg leden heeft en financieel gezond en goed georganiseerd is. Het is belangrijk dat Duindorp S.V. contact opneemt met Afdeling Sportsupport om deze aspecten te bespreken en zich te ontwikkelen tot een vitale vereniging. Aanbevolen wordt om een intensieve ondersteuning aan te vragen bij Afdeling Sportsupport, waarin nagegaan wordt of het voor Duindorp S.V. haalbaar is om een Buurthuis van de Toekomst te worden. Een aandachtspunt daarbij is de tijd die nodig is voor de voorbereidingen om een vitale voetbalvereniging te worden. De vraag is of het haalbaar is om in aanmerking te komen voor de IAS-subsidie aanvraag voor 2014 of 2015 realistischer is. Wanneer het stoplicht op groen springt, kunnen er voorstellen voor de algemene ledenvergadering ontwikkeld worden. Als het stoplicht op rood blijft, staan dan zal dit leiden tot adviezen ter verbetering van de vitaliteit.

Stap 3. Draagvlak

Nadat het bestuur van Duindorp S.V. in samenwerking met Afdeling Sportsupport heeft besloten om het Buurthuis van de Toekomst vorm te geven, is het belangrijk om draagvlak binnen de voetbalvereniging te creëren. Dit betekent dat Duindorp S.V. in eerste instantie in een algemene ledenvergadering de leden op de hoogte moet brengen van het idee van het Buurthuis van de Toekomst. Tijdens deze vergadering zullen de visie van Duindorp S.V. en voorwaarden voor het Buurthuis van de Toekomst naar voren worden gebracht. Daarnaast komt het bestuur met een voorstel over de mogelijke functies, doelgroepen, activiteiten en samenwerkingspartners. De leden zullen moeten accepteren dat andere organisaties en doelgroepen gebruik maken van de accommodatie. De leden kunnen input geven, hun behoeften delen en zo richting geven aan het concept. Op Duindorp S.V. is de core-business voetbal, maar het dagelijks bestuur en de leden zullen keuzes moeten maken, met betrekking tot welke buurthuisactiviteiten in de voetbalvereniging geïntegreerd worden en met welke partners wordt samengewerkt. Als er

voldoende draagvlak vanuit de leden van Duindorp S.V. is, kan in samenwerking met Afdeling Sportsupport verder worden vormgegeven aan het multifunctioneel medegebruik en de wijkfunctie.

Stap 4. Multifunctioneel medegebruik

Als leidraad worden de functies, activiteiten, doelgroepen en samenwerkingspartners meegenomen, waarvoor het bestuur en de algemene ledenvergadering gekozen hebben. Duindorp S.V. zal vervolgens voorbereidingen treffen, waarbij de omgeving in een straal van een paar kilometer samen met Afdeling Sportsupport in kaart wordt gebracht. Door de trekkers worden er afspraken gemaakt met de mogelijke samenwerkingspartners. Voor Duindorp S.V. is het belangrijk om niet in het vaarwater te zitten van het Trefpunt van Welzijn Scheveningen en SVV Scheveningen. Er wordt aanbevolen om afstemming te zoeken in de functies, activiteiten en doelgroepen. Ook worden de behoeften van de potentiële medegebruikers geïnventariseerd. Het resultaat van deze verkenning in de omgeving is een overzicht van het multifunctioneel medegebruik en de samenwerkingspartners. Verder komen de functies, activiteiten en doelgroepen in beeld. Voor het multifunctioneel medegebruik is het advies om een maatschappelijke commissie/ werkgroep op te richten, die een meerjarenplanning maakt voor het Buurthuis van de Toekomst.

Stap 5. IAS-subsidie

Als Duindorp S.V. ondersteund wordt door Afdeling Sportsupport en zich ontwikkelt tot een vitale vereniging, kan het in aanmerking komen voor de IAS-subsidie. Afdeling Sportsupport ondersteunt het traject van de IAS-subsidie. Aanbevolen wordt dat het bestuur, de onderhoudscommissie en de maatschappelijke commissie voorbereidingen treffen ten aanzien van de subsidieaanvraag. Daarna doet Duindorp S.V. een subsidiemelding en vraagt het aanvraagformulier aan bij Afdeling Sportsupport. De IAS-subsidie wordt eenmalig verleend. Duindorp S.V. kan samen met Afdeling Sportsupport de accommodatie inventariseren op multifunctioneel medegebruik. Om voor de IAS-subsidie in aanmerking te komen zal Duindorp S.V. een maatschappelijk plan moeten opstellen. Aanbevolen wordt om het maatschappelijk plan te laten opstellen door de maatschappelijke commissie. In het maatschappelijk plan wordt er rekening gehouden met het sportbeleid van de gemeente Den Haag en de verbreding van maatschappelijke activiteiten. Ook wordt er één contactpersoon van Duindorp S.V. aangewezen, die contact onderhoudt met de gemeente Den Haag. Het bestuur zal een algemene ledenvergadering organiseren, waarin de leden akkoord gaan met de subsidieaanvraag volgens de statuten. Er is ook toestemming nodig van de eigenaar van de grond. Vervolgens wordt het plan door de voorzitter, penningmeester en secretaris ondertekend en ingediend bij de gemeente Den Haag. De subsidie aanvraag moet tussen 1 november en 31 december voorafgaand aan het subsidie jaar worden ingediend. De datum waarop de subsidieaanvraag wordt gedaan, is afhankelijk van het haalbaarheidsonderzoek dat beschreven is in stap 2. Het college van Den Haag zal een oordeel geven of het een bijdrage levert aan het sportbeleid van de gemeente Den Haag. Als de IAS-subsidieaanvraag volledig is, wordt zij in behandeling genomen. Bij toekenning van de subsidieaanvraag kan Duindorp S.V. het gebouw moderniseren voor multifunctioneel medegebruik. Een mogelijke bedreiging in maart 2014 zijn de Gemeenteraadsverkiezingen, waarbij nog niet bekend is wat de plannen voor het Buurthuis van de Toekomst zullen zijn. Daarom is het advies om zo spoedig mogelijk gebruik te maken van de IAS-subsidie, omdat de plannen van de gemeente Den Haag na 2014 nog niet bekend zijn.

Stap 6. Maatschappelijke functies en activiteiten

Duindorp S.V. heeft in de eerdere stappen een keuze gemaakt op welke doelgroepen zij zich richt en welk publiek zij wil trekken. Naar verwachting zal Duindorp S.V. zich op de doelgroep kinderen en jongeren richten. Aanbevolen wordt om de jongeren te betrekken bij de vormgeving van de activiteiten. Het is een goede zaak als jongeren lid zijn van de jeugdcommissie. Duindorp S.V. zal op zoek gaan naar vrijwilligers met overwicht, die vrijetijdsactiviteiten voor jongeren gaan

begeleiden. Daarnaast kan Duindorp S.V. met Welzijn Scheveningen overleggen welke professionals er worden ingezet voor het jongerenwerk, maar ook hoe het pedagogisch klimaat gestimuleerd kan worden en op welke manier de jongeren worden doorverwezen naar de voetbalvereniging. Duindorp S.V. kan in samenwerking met de scholen en Welzijn Scheveningen afspraken maken over het organiseren van sportdagen, evenementen en studiebegeleiding. Als de maatschappelijke activiteiten geconcretiseerd worden, zullen er voldoende kader en draagvlak nodig zijn vanuit de eigen leden van de voetbalvereniging en de betrokken organisaties. Dit betekent dat Duindorp S.V. de maatschappelijke functies en activiteiten stimuleert onder de jongeren en hun ouders/verzorgers. Bij voldoende draagvlak worden de maatschappelijke activiteiten vastgesteld in een meerjarige overeenkomst, waarvan de doelstellingen SMART geformuleerd worden.

Ook is het mogelijk dat de voetbalvereniging keuzes voor andere doelgroepen maakt zoals (sport) participatie voor bijzondere doelgroepen of ouderen. De nadere concretisering is uiteindelijk afhankelijk van hun keuze.

Stap 7. De accommodatie en wijkfunctie

Als Duindorp S.V. in aanmerking komt voor de IAS-subsidie, wordt aanbevolen om samenwerking te zoeken met de bovengenoemde maatschappelijke organisaties, zodat deze optimaal gebruik kunnen maken van de accommodatie van de voetbalvereniging. Duindorp S.V. sluit overeenkomsten met maatschappelijke organisaties over het multifunctioneel medegebruik van de accommodatie.

Duindorp S.V. zal met de scholen afspraken maken over de pakketten, gericht op kinderen en jongeren en het onderwijs, waaronder het gebruik van de faciliteiten van Duindorp S.V.

Vanuit de wijkfunctie wordt aanbevolen dat Duindorp S.V. de gezamenlijkheid in de wijk verbetert door nieuwe bewoners te betrekken bij de voetbalvereniging. Ook kunnen de oude bewoners activiteiten organiseren, waardoor de nieuwe bewoners en anderen uit de omgeving kennismaken met de historie van Duindorp zoals de visserij en de zee.

Wanneer het gebouw opgeknapt is, kan Duindorp S.V. promotie doen, waarbij aangeraden wordt de accommodatie en de activiteiten te plaatsen op de online marktplaats van het Buurthuis van de Toekomst. Tenslotte kan Duindorp S.V. het Buurthuis van de Toekomst enthousiasmeren door mond-tot-mond reclame of via de Scheveningse Courant, de website en Facebook.

5.8 Overige adviezen

Bij het doorlopen van het stappenplan wordt geadviseerd om aandacht te besteden aan een gezonde mix van bewoners en oog te hebben voor verjonging.

5.8.1 Gezonde mix

Bij het vormgeven van het Buurthuis van de Toekomst wordt geadviseerd om er vanaf het begin nieuwe Duindorpers erbij te betrekken, zodat er een gezonde mix en een sterkere binding in Duindorp ontstaan. Deze mix bestaat uit: oude en nieuwe Duindorpers, laag- en hoogopgeleiden, oude en nieuwe leden, jong en oud. Als Duindorp S.V. zich in eerste instantie richt op de Duindorpers is dit een voorbereidende stap richting andere wijken zoals de Vogelwijk.

5.8.2 Verjonging

Aan het bestuur en de jeugdcommissie wordt aanbevolen een plan van aanpak te maken, waarbij Duindorp S.V. zich nadrukkelijk op kinderen en jongeren richt. Om de bekendheid onder de kinderen en jongeren te vergroten zijn er verschillende activiteiten mogelijk:

-In de sporttuin zijn er nog kansen om ingeroosterd te worden, waardoor Duindorp S.V. zich kan profileren. Een bedreiging is dat ook andere voetbalverenigingen deze mogelijkheid kunnen

oppakken. Daarom is het raadzaam dat Duindorp S.V. zo spoedig mogelijk contact opneemt met de directeur van basisschool De Tweemaster.

- Duindorp S.V. kan aan promotie doen op andere scholen in Duindorp en omgeving.

- In 2015 viert Duindorp zijn 100-jarig bestaan. Dit biedt mogelijkheden om Duindorp S.V. op de kaart te zetten bij ouders, kinderen en jongeren. Aanbevolen wordt dat het bestuur en de feestcommissie ideeën bedenken en naar buiten toe treden; zo kan Duindorp S.V.

samenwerkingsverbanden aangaan met Welzijn Scheveningen, de basisscholen en het Wijkberaad Duindorp.

- Een ander advies is dat Duindorp S.V. bij het vormgeven van het Buurthuis van de Toekomst studenten van bijvoorbeeld De Haagse Hogeschool inzet om stage te lopen en onderzoek te doen.

5.9 In andere werksituaties en het vernieuwende karakter

Binnen Den Haag kan de aanpak van het Buurthuis van de Toekomst ook toegepast worden op andere sportverenigingen. In andere steden, waar de term het Buurthuis van de Toekomst niet gebruikt wordt, kan deze aanpak ook gebruikt worden om na te gaan of sportverenigingen een multifunctionele accommodatie kunnen worden en hun wijkfunctie versterkt kan worden.

Het Buurthuis van de Toekomst is een nieuw concept. Pas sinds kort is het mogelijk om van de eerste good practices van het Buurthuis van de Toekomst te leren. Daarnaast is dit het eerste onderzoeks- en adviesrapport dat gebaseerd is op de eerste ervaringen van het Buurthuis van de Toekomst en dat gebruikt kan worden om nieuwe Buurthuizen van de Toekomst te ontwikkelen.

6 Discussie

In dit hoofdstuk worden de geldigheid, betrouwbaarheid en het vervolgonderzoek beschreven.

6.1 Geldigheid en betrouwbaarheid

In het onderzoek heb ik gewerkt vanuit de methoden, planning en het stappenplan, die in de onderzoeksopzet beschreven worden.

In fase 1, formulering vraagstelling en doelstelling heb ik een verkenning gedaan door in gesprek te gaan met de voorzitter, Ronald Kaffa van Duindorp S.V en de docent-begeleider, Rudy van den Hoven. Daarnaast ben ik naar bijeenkomsten geweest: een slotbijeenkomst over het 'Buurthuis van de Toekomst' en 'Discriminatie in de Haagse sport', waarin aandacht werd besteed aan het onderwerp het Buurthuis van de Toekomst. Ik was aanwezig bij de Nieuwjaarsborrel van Duindorp S.V. om er de sfeer te proeven. Ook heb ik Youtube filmpjes over Duindorp en een aflevering over Duindorp S.V. van Offside Info Thuis gezien. In de documentenanalyse heb ik een verkenning gedaan door beleidsdocumenten, vakliteratuur, lokale en elektronische media te raadplegen. Verder heb ik de handleiding van de bachelorproef bestudeerd.

In fase 2, maken van onderzoeksopzet heb ik de benodigde informatie van fase 1 verwerkt in de onderzoeksopzet. Ik heb nagedacht welke methoden bij mij pasten en welke relevant waren om inzicht te verkrijgen in de onderzoeksvraag en deelvragen van het onderzoek. Ik heb ook veel gebruik gemaakt van 'Praktijkgericht onderzoek in Zorg en Welzijn' van Migchelbrink (2009), waardoor ik inzicht heb verworven in dataverzamelingstechnieken.

In fase 3, construeren van dataverzamelingstechnieken heb ik in kaart gebracht welke literatuur ik voor het onderzoek nodig zou hebben en met wie ik de interviews zou afnemen. De onderzoeksopzet heb ik gemaakt en daarna besproken met de voorzitter en de docent-begeleider. Daarnaast heb ik veel gehad aan de gesprekken met de voorzitter en de feedback van de docent-begeleider. De opbouw en de deelvragen van de onderzoeksopzet zijn daardoor aangescherpt. Fase 3 is afgesloten met het inlevermoment van de onderzoeksopzet.

Fase 4, gegevensverzameling/veldwerk ging van start in week 8. In fase 4 heb ik de literatuur per deelvraag gelezen en de belangrijkste bevindingen heb ik een bestand gezet en geordend per auteur. Ook heb ik het beleidsplan van Stichting Boog aangevraagd en het jaarverslag van Welzijn Scheveningen opgehaald. Welzijn Scheveningen heeft mij geadviseerd om een informatiebijeenkomst van voetbalvereniging SVV Scheveningen te bezoeken, die ging over het Buurthuis van de Toekomst. Tijdens deze informatiebijeenkomst heb ik kennis gemaakt met wat de burens van Duindorp S.V. in het Buurthuis van de Toekomst voor ogen hebben. Toen ik de helft van de literatuur had gelezen ben ik in een vroeg stadium alle interview afspraken gaan maken. Achteraf gezien kostten het meer tijd om alle interviews te plannen. Vervolgens ben ik verder gegaan met de literatuur en heb ik alle bestanden samengevat. Het lezen van de literatuur ging sneller dan verwacht, omdat ik goed voorbereid de interviews in wilde gaan. Daarna heb ik de

samenvatting diverse keren gelezen en de belangrijkste bevindingen geordend. Vervolgens heb ik alle interview vragen gemaakt en deze besproken met de docent-begeleider. Nadat ik alle literatuur had gelezen, zijn de interviews van start gegaan. Ik ben met de interviews nauwkeurig en zorgvuldig te werk gegaan. De interviews heb ik met mijn telefoon opgenomen en als een verbatim uitgeschreven. Daarbij is het opnemen van één interview mislukt. Alle andere interviews heb ik binnen 48 uur uitgeschreven en gemaild naar de geïnterviewden. Verder heb ik nog een aantal geïnterviewden gesproken, die na het lezen van de interviews erachter kwamen dat sommige vertrouwelijke informatie niet openbaar gemaakt mocht worden. Sommige vertrouwelijke informatie heb ik er daarom uit gehaald. De voorzitter heb ik regelmatig over de voortgang van het onderzoek gemaild. Ik heb de voorzitter per mail tips doorgegeven, die naar voren kwamen uit de interviews. Daarnaast heb ik in fase 4 de training ‘Presenteren en spreken in het openbaar’ gevolgd om zo meer zelfvertrouwen te ontwikkelen voor de interviews en de eindverdediging. In fase 4 en uiteindelijk in het onderzoek is het niet gelukt om de informatie avond en de promotie te organiseren. Door gebrek aan tijd en de hoeveelheid aanwezige informatie heb ik in overleg met de docent-begeleider en de voorzitter besloten om de informatieavond niet meer te organiseren. Als afsluiting van fase 4 werd ik door de voorzitter uitgenodigd om bij Duindorp S.V. het voetbalplaatjes evenement mee te maken.

In fase 5, gegevens verwerken, ordenen en rubriceren heb ik alle informatie uit de gemeentelijke beleidsstukken, vakliteratuur, elektronische media en de wijkkrantjes verwerkt in het onderzoeks- en adviesrapport. Dit rapport is regelmatig besproken met de docent-begeleider en de feedback heb ik direct verwerkt in het document. Bovendien heb ik de conceptversie van het onderzoeks- en adviesrapport in fase 5 ingeleverd. Deze is besproken met de docent-beoordelaar en docent-begeleider. De feedback was dat ik een indrukwekkende hoeveelheid informatie had verzameld en veel uit de interviews had weten te halen. Ik had echter ook teveel informatie en dat betekende dat er veel geschrapt en geordend moest worden. Ook was het advies om de Vogelwijk in het onderzoeks- en adviesrapport te verwerken. Ik heb de feedback opgevolgd, maar was alleen iets te enthousiast, omdat ik nog een veel informatie over de Vogelwijk had opgezocht en verwerkt. In het volgende gesprek met de docent-begeleider was daarom het advies de informatie over de Vogelwijk nog wat in te perken. Verder werd mij aangeraden om meer aandacht te schenken aan de formulering en opbouw.

In fase 6, rapporteren en presenteren heb ik veel tijd besteed om het onderzoeks- en adviesrapport grondig door te nemen en de onderzoeksopzet ernaast te leggen. Daarnaast heb ik aandachtig de studiehandleiding gelezen om het onderzoeks- en adviesrapport aan de voorwaarden te laten voldoen. De laatste aanpassingen zijn in overleg met de docent-begeleider gedaan. De volgende stap bestaat uit het voorbereiden van de eindverdediging. Ik ben nog aan het brainstormen over de presentatie en de visuele middelen, die ik eventueel gebruik.

6.2 Vervolgonderzoek

Voor voetbalvereniging Duindorp S.V. is het interessant om vervolgonderzoek te doen. Duindorp S.V. zou de behoeften aan buurthuisactiviteiten in het Buurthuis van de Toekomst in Duindorp en omgeving kunnen laten onderzoeken door studenten van bijvoorbeeld De Haagse Hogeschool. Ook kan een enquête onder de eigen leden plaatsvinden. Op basis hiervan kan contact gezocht worden met samenwerkingspartners en een activiteitenprogramma ontwikkeld worden. Tenslotte kan Duindorp S.V. onderzoeken welke scholen en samenwerkingspartners gebruik willen maken van de faciliteiten van de voetbalvereniging.

Literatuurlijst

Alles over Duindorp. *Duindorp forum*. <http://www.scheveningen-duindorp.nl/forum/index.php?topic=168.210> Laatst geraadpleegd 1 april 2013.

Beleidsdocument Boog 2009-2012. *Kennis bundelen en kennis zichtbaar maken*.

Cabinet office (2010). *Building the Big Society*. https://www.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/78979/building-big-society_0.pdf Laatst geraadpleegd 31 mei 2013.

College van wethouders en burgemeesters (2012). *Tekst raadsvoorstel. Verkoop pand aan welzijnsinstelling en impuls Buurthuis van de Toekomst*.

De Tweemaster. *Korte typering van onze school*. <http://www.obs-tweemaster.nl/Schoolgids/Schoolgidspagina1/Paginas/default.aspx> Laatst geraadpleegd 1 april 2013.

Dirks, B. en Huisman, C. (2013). *Buurthuis verdwijnt in rap tempo en Buurt moet het voortaan zelf doen*. De Volkskrant 21 februari 2013.

Duindorp S.V. *Welkom bij Duindorp S.V.* http://www.duindorpsv.nl/index.php?option=com_content&view=article&id=93&Itemid=155 Laatst geraadpleegd 2 april 2013.

Fehres, M. (2013). *Partners: Parnassia en Haagwonen*. De Posthoorn 6 maart 2013.

Gemeente Den Haag (n.d./a). *Wijkplan Duindorp*. Dienst Stedelijke Ontwikkeling Directie Wonen.

Gemeente Den Haag (n.d./b). *Scholenwijzer*. <http://scholenwijzer.denhaag.nl/resultaten/30> Laatst geraadpleegd 13 mei 2013.

Gemeente Den Haag (2009). *Wijkperspectief Vogelwijk. Den Haag, mei 2009*.

Gemeente Den Haag (2010/a). *Aan de slag! Coalitieakkoord Den Haag 2010-2014. PvdA, VVD, D66 en CDA. 21 mei 2010*.

Gemeente Den Haag (2010/b). *Welzijn in de wijk*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Welzijn-in-de-wijk.htm> Laatst geraadpleegd 23 mei 2013.

Gemeente Den Haag (2011/a). *Zorg voor elkaar. Meerjarenbeleidsplan Maatschappelijke Ondersteuning 2011-2014*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/De-WMO-en-de-AWBZ.htm> Laatst geraadpleegd 23 april 2013.

Gemeente Den Haag (2011/b). *De Haagse Participatiemaatschappij. Uitvoeringsprogramma Welzijn 2011-2014*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/de-gemeente-Den-Haag/Ris/document/Voorstel-van-het-college-inzake-van-verzorgingsmaatschappij-naar-participatiemaatschappij-Meerjarenbeleidsplan-Wmo-20112014-Zorg-voor-elkaarxden-uitvoeringsprogramma-De-Haagse-participatiemaatschappij-Participatienota.htm>

Gemeente Den Haag (2011/c). *Documenten Verenigingsondersteuning. Presentatie Instructieavond Accommodaties Sportverenigingen (IAS)*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Verenigingsondersteuning-Documentenoverzicht.htm> Laatst geraadpleegd 18 maart 2013.

Gemeente Den Haag (2011/d). *Investeringssubsidie Accommodaties Sportverenigingen. Handleiding maatschappelijke activiteiten. Handleiding projectplan 'Sportclub als Buurthuis van de Toekomst'*. <http://www.denhaag.nl/home/bedrijven-en-instellingen/loket/to/Investeringssubsidie-Accommodaties-Sportverenigingen.htm> Laatst geraadpleegd 18 maart 2013.

Gemeente Den Haag (2011/e). *Documenten Verenigingsondersteuning. Samenwerkingsovereenkomst medegebruik accommodatie*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Verenigingsondersteuning-Documentenoverzicht.htm> Laatst geraadpleegd 18 maart 2013.

Gemeente Den Haag (2011/f). *Sportnota Den Haag naar Olympisch niveau 2011-2014*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Sportnota-Den-Haag-naar-Olympisch-Niveau-20112014.htm> Laatst geraadpleegd 22 april 2013.

Gemeente Den Haag (2011/g). *Beleidsregel Investeringssubsidie Accommodaties Sportverenigingen. Het College van Burgemeester en Wethouders*.

Gemeente Den Haag (2012/a). *Den Haag in cijfers. Algemene beschrijving Duindorp*. <http://www.denhaag.buurtmonitor.nl/> Laatst geraadpleegd 2 april 2013.

Gemeente Den Haag (2012/b). *Haagse Voetbal en Cricketvereniging Quick. Buurthuis van de Toekomst*. <http://denhaag.nl/home/bewoners/to/Haagse-Voetbal-en-CricketVereniging-Quick.htm> Laatst geraadpleegd 13 mei 2013.

Gemeente Den Haag (2012/c). *Afdeling Sportsupport. Samen actief voor een sportief Den Haag*. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/to/Afdeling-Sportsupport.htm> Laatst geraadpleegd 1 april 2013.

Gemeente Den Haag (2012/d). *Buurthuis van de Toekomst*. <http://www.youtube.com/watch?v=4-04ILNIfwA> Laatst geraadpleegd 4 juni 2013.

Google. *Kinderopvang Vogelwijk*. Laatst geraadpleegd 13 mei 2013.

Google Maps. *Tesselsestraat, Den Haag naar Duindorp sportvereniging*. <http://maps.google.nl/> Laatst geraadpleegd 10 mei 2013.

Haags Nieuwsblad. *Molenweide is een officieel een Buurthuis van de Toekomst*. 23 november 2012.

Haag West Nieuws (2013). *Officiële opening nieuw clubgebouw Quick. "Quick is met dit gebouw meer dan alleen een sportvereniging"*. 13 maart 2013.

Hermens, N. e.a. (2012). *Sportplusverenigingen gestart, Rotterdam vooruit? Hoe Rotterdamse sportverenigingen bijdragen aan het bereiken van stedelijke doelstellingen*. Sport 2B, Rotterdam Sportsupport en Verwey Jonker Instituut. http://www.verwey-jonker.nl/vitaliteit/publicaties/lokaal_sociaal_beleid/sportplusverenigingen_gestart_rotterdam_vooruit Laatst geraadpleegd 3 mei 2013.

Intermediair (2013). *Er zit muziek in het buurthuis van de toekomst*. <http://www.intermediair.nl/vakgebieden/overheid/er-zit-muziek-het-buurthuis-van-de-toekomst> Laatst geraadpleegd 23 mei 2013.

Jelgerhuis, J. (2011). *Stadsdeelplan Scheveningen*. Gemeente Den Haag Dienst Publiekszaken Stadsdelen & Wijken. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/de-gemeente-Den-Haag/Ris/document/Voorstel-van-het-college-inzake-Stadsdeelplannen-20122015.htm> Laatst geraadpleegd 21 maart 2013.

Kennisbank. Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (2011). *De sportclub als 'buurthuis van de toekomst'*. *Meedoen Alle Jeugd door Sport succesvol in achterstandswijken*. <http://kic.nisb.nl/site/nieuws/show/6411> Laatst geraadpleegd 28 april 2013.

Kennisbank Platform 31 (2007). *Den Haag, Haagsche Dynamiek*. <http://kennisbank.platform31.nl/pages/23632/Projecten/Den-Haag-Haagsche-Dynamiek.html> Laatst geraadpleegd 24 april 2013.

Klein, K. (2011). *De voorzitter van Commissie Samenleving*. Gemeente Den Haag.

Lans, van der J. (2011). *Loslaten, vertrouwen en verbinden. Over burgers & binding. Verslag van een startconferentie en 8 workshops*.

Migchelbrink, F. (2009). *Praktijkgericht onderzoek in zorg en welzijn*. Uitgeverij SWP Amsterdam.

Norder, M. (2011). *Aan de slag in Scheveningen! Bestuurlijke Samenvatting Stadsdeelplan 2012-2015*. Gemeente Den Haag Dienst Publiekszaken Stadsdelen & Wijken. <http://www.denhaag.nl/home/bewoners/de-gemeente-Den-Haag/Ris/document/Voorstel-van-het-college-inzake-Stadsdeelplannen-20122015.htm> Laatst geraadpleegd 21 maart 2013.

Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten en Kleijn, R. (2013). *Kort verslag bijeenkomst Buurthuis van de Toekomst bij SVV Scheveningen 5 maart 2013*.

2Samen kinderopvang. 2Samen. <http://www.2samen.nl/doc.asp?docid=91> Laatst geraadpleegd 23 april 2013.

Sport en bewegen in de buurt (2012). *"Aan de slag met de buurtsportcoach"*. *Eindrapport werkgroep flankerend beleid buurtsportcoaches*. <http://www.sportindebuurt.nl/bestanden/aan-de-slag-met-de-buurtsportcoach.pdf> Laatst geraadpleegd 28 mei 2013.

Smulweb. *2 restaurants den in Duindorp*. http://www.smulweb.nl/restaurants/&wijk=duindorp&query=den&alleen_fotos=ja Laatst geraadpleegd 8 april 2013.

Stadskrant (2013). *Buurthuis van de Toekomst*. 17 april 2013.

Steyaert, J. en Winsemius, A. (2011). *Sociale vraagstukken. Big society past Nederland niet*. <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2011/10/31/big-society-past-nederland-niet/> Laatst geraadpleegd 4 juni 2013.

Tonkens, E. (2008). *De bal bij de burger. Burgerschap en publieke moraal in een dynamische samenleving*. Vossiuspers UVA Amsterdam. [http://www.oratiereeks.nl/upload/pdf/PDF-7742oratie_Tonkens_\(3\).pdf](http://www.oratiereeks.nl/upload/pdf/PDF-7742oratie_Tonkens_(3).pdf) Laatst geraadpleegd 1 mei 2013.

Tonkens, E. en Verhoeven, I. (2012). *Actief burgerschap: een wens of een moetje?* <http://www.socialevraagstukken.nl/site/2012/12/13/actief-burgerschap-een-wens-of-een-moetje/> Laatst geraadpleegd 8 april 2013.

Vestia (n.d.). *I love Duindorp*. <http://www.vestia.nl/DenHaagScheveningen/OverVestia/ActiviteitenEnProjecten/Pages/IloveDuindorp.aspx> Laatst geraadpleegd 25 mei 2013.

Vestia. *Zeemeeuw fase 1*. <http://www.ceres-projecten.nl/projectontwikkeling/ViewProject.aspx?id=168> Laatst geraadpleegd 1 april 2013.

Welzijn Scheveningen (2012). *Inhoudelijk jaarverslag 2011. Maart 2012*.

Wijkvereniging/Wijkberaad “De Vogelwijk” (2012). *Jaarplan 2013*. http://www.vogelwijkonline.nl/wp-content/uploads/2012/11/jaarplan_2013_corr__RH_en_AW.pdf Laatst geraadpleegd 13 mei 2013.

Bijlage 1:

Randvoorwaarden IAS-subsidie

Bij een Investeringsubsidie Accommodaties Sportverenigingen (IAS-subsidie) voor het Buurthuis van de Toekomst stelt de gemeente Den Haag als voorwaarde, dat de sportvereniging ingezet wordt voor de verbreding van maatschappelijke activiteiten en de subsidieaanvraag levert een bijdrage aan het sportbeleid van de gemeente Den Haag. De subsidieregeling biedt de mogelijkheid om de wijkfunctie te verbeteren of achterstallig onderhoud te verminderen (Gemeente Den Haag, 2011/c). Vooraf zal er een verenigingsscan zijn, die bestaat uit de organisatorische, financiële, maatschappelijke en sportieve kwaliteiten (Gemeente Den Haag, 2011/g). Om het Buurthuis van de Toekomst te financieren bestaan er verschillende mogelijkheden. Deze mogelijkheden bestaan uit project A, B, C en D, die eenmalig worden verleend (Gemeente Den Haag, 2011/c en g).

Project A, B, C en D

-“Project A: wegwerken achterstallig onderhoud aan de sportaccommodatie.

66% tot €100.000

-Project B: het vervangen van club- en/of kleedaccommodatie.

66% tot €500.000

-Project C: het bouwkundig verbeteren van de multifunctionaliteit van de accommodatie.

66% tot €500.000

-Project D: het bouwkundig verbeteren van de verenigingsaccommodatie voor de eigen leden en/of de reguliere sportbeoefening.

33% tot €100.000”(Gemeente Den Haag, 2011/d).

Het doel van de subsidieverstrekking is om initiatieven te stimuleren, die de sportaccommodatie verbeteren voor het multifunctioneel accommodatie gebruik. De subsidie is een instrument om sport en bewegen in de gemeente Den Haag en in de omgeving te stimuleren (Gemeente Den Haag, 2011/g) De sportvereniging kan een subsidie melding van een aanvraag doen bij het team verenigingsondersteuning. Via de gemeente Den Haag kan er een aanvraagformulier, die bestaat uit 8 stappen via het team verenigingsondersteuning worden aangevraagd. Het college zal een oordeel geven of het een bijdrage levert aan het sportbeleid van de gemeente Den Haag (Gemeente Den Haag, 2011/c en g).

De 8 stappen van het aanvraagformulier bestaan uit:

1. Inleiding
2. Algemeen
3. Contactgegevens bestuur
4. Projectgegevens
5. Contactgegevens project
6. Bijlagen
7. Samenvatting
8. Afronding

Het aanvraagformulier wordt digitaal verstuurd en ondertekend door de voorzitter, penningmeester en secretaris. De taken worden onderling verdeeld en er is één contactpersoon, die richting kan geven aan de gemeente Den Haag. Indien van toepassing wordt een plan-en situatietekening of een begroting verstuurd. Daarnaast zijn er minimaal drie gespecificeerde offertes met een begroting en is er een dekkingsplan. In het dekkingsplan staan hoe de activiteiten gefinancierd worden met

schriftelijke toezeggingen van fondsen of een lening. Ook wordt de jaarrekening van de afgelopen twee jaar, de begroting van het huidige seizoen, de statuten en het bankafschrift in de bijlage verstuurd. Het uittreksel van de Kamer van Koophandel is maximaal één jaar oud en een vereiste is dat de huidige bestuursleden ingeschreven moeten staan. De leden geven een akkoordverklaring volgens de statuten en er is een toestemming van de eigenaar van de grond. Na een week zal er een reactie zijn van verenigingsondersteuning en zal de aanvraag bij volledigheid in behandeling worden genomen (Gemeente Den Haag, 2011/c).

Bijlage 2:

Interviews

Interview 1	Projectleider Welzijn de Wijk Gouden Projecten. Lennard Nijenhuis.
Interview 2	Projectleider/opbouwwerker Stichting Boog Scheveningen. Bram Kragtwijk.
Interview 3	Afdeling Sportsupport. Myra Villerius.
Interview 4	Secretaris Stichting Ontmoetingscentrum Morgenstond. Corrie Muller. Buurthuis van de Toekomst.
Interview 5	Directeur basisschool De Tweemaster. Roy Jongejan.
Interview 6	Oud-voorzitter voetbalvereniging Duindorp S.V. /Wijkberaad Duindorp. Jaap Spaans. Sleutelfiguur.
Interview 7	Locatiemanager Trefpunt Welzijn Scheveningen. Danielle Harthoorn.
Interview 8	Voorzitter Wijkberaad Duindorp. Martin Spaans.
Interview 9	Voorzitter Stichting The Hungry Mind. Petra Brekelmans. Buurthuis van de Toekomst.
Interview 10	Bestuurslid Algemene Zaken Voetbalvereniging DUNO. Alphons Peije. Buurthuis van de Toekomst.
Interview 11	Onderwijsassistent Europese School. Brigitte Autin.
Interview 12	Stedelijk Projectmanager Buurthuis van de Toekomst. Madelon Martens.
Interview 13	Ambtenaar Stadsdeel Scheveningen. Theo van Daalhoff. Sleutelfiguur.
Interview 14	Buurtbeheerder Vestia Duindorp. Dirk Schaap. Sleutelfiguur.